

SLOVENEK

Velja po pošti:

celo leto naprej K 26—
pol leta " " 13—
četrt leta " " 6-50
en mesec " " 2-20

V upravnštvu:

celo leto naprej K 22-40
pol leta " " 11-20
četrt leta " " 5-60
en mesec " " 1-90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravnštvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravnškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat . . . . . 13 h
za dvakrat . . . . . 11 " "
za trikrat . . . . . 9 " "
za več ko trikrat . . . . . 8 " "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemski nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 14 strani.

Svobodni „misleci“.

Med najostudnejše pojave nove dobe spada agatacija besnih protiverskih fanatikov, ki se zaganjajo pod imenom »svobodne misli« v versko prepričanje krščanskega ljudstva. Če je kdaj beseda »svoboda« zakrivala ravno nasprotno tega, kar pomenja, gotovo v tem slučaju služi za to, da zatira in preganja pravo prostost mišljenja. Namen te agitacije je zbuhati sovraštvo in fanatizem; to pa je smrt vsake duševne svobode.

Liberalne stranke so v svojem boju opešale, kajti polovičarski liberalizem je vedno v prvo vrsto postavljala lastno korist; zato je bil in je še evangelij bogatih kapitalistov, koran borzijancev in ljudskih izsesovalcev. Zato so šli ubožni sloji, v kolikor so veri sovražni, svojo pot v socialni demokraciji. Delavski sloji so vzrastli v svoji stanovski zavesti in krepka tla je pognalo strokovno delavsko združevanje. To pa je napolnilo sovražnike krščanstva s strahom, kajti njihovo kraljestvo se je razdeležilo, in bali so se, da liberalna in socialistična smer v stanovskem boju izgubi tisto skupnost, ki je potrebna za složen boj proti krščanstvu. Zato so osnovali novo strujo, ki naj pod geslom svobodne misli združi oboje: liberalce in socialne demokrate v eno armado.

Izšla je ta misel iz framasonske lože, ki je zlasti na Francoskem v tem znamenju započela kulturni boj in s silo zatrla cerkev. Napojili so socialistično delavstvo z besnim sovraštvom proti cerkvi, zato da ni šlo v boj proti judovskemu kapitalizmu. Sam Rothschild ima na Francoskem neprecenljivo več bogastva, nego so ga imele vse cerkve in vsi samostani. V rokah judovskih in pojudenih kapitalistov so francoske železnice, borze, veletrgovina, velik del posesti, njim je podložna cela država, oni nastavljajo in odstavljajo vlade. In da so ljudsko strast odvrnili od sebe, so jo nahujskali proti cerkvi. To je framasonska taktika »svobodne misli«.

Podobno hočejo izvesti svoje namere v Avstriji. Skrivnih framasonskih lož je mnogo, in dasi so njihova imena in njihovi funkcionarji znani, brez ovir delujejo, na glede na to, da jih postava doslej še formalno preprečuje. Na čelu so jim skoro brez izjeme judje. Zato razpolagajo z

velikimi kapitali, in tu so si voditelji starega liberalizma in socialne demokracije podali roke. Bila je kupčija, ugodna za obe strani. Socialna demokracija je obljubila mase ljudstva za boj proti krščanstvu in za varstvo judovskega velekapitala, liberalni kapitalisti so pa obljubili socialnim demokratom denarja za agitacijo in reditev njihovih voditeljev. Pakt je bil sklenjen, in firma, pod katero nastopa ta družba z omejeno zavezo, je »misl svobodna«.

To je postanek te agitacije. V parlamentu jo zastopata znani baron Höck in dr. Masaryk, ki oba vedno pridigata združitev liberalcev in socialnih demokratov proti krščanskemu elementu. Kar so drugod framasonske lože, so pa pri nas takozvane »sekcije svobodne misli«.

Njih delo obstoji v tem, da izdajajo in razširjajo spise, katerih edina vsebina je protiverska gonja. Te spise razširjajo zlasti med mladino, zbirajo svoje pristaše k shodom, kjer jih fanatizirajo in organizirajo. Romanje v Ricmanje je bila posebnost blejskih »misliateljev« in »misliateljic«.

Naši čitatelji se še spominjajo shoda svobodomislecev v Pragi, kjer so posebno judje kar besneli. Na Slovensko prihaja precej te framasonske lulike, kajti njihove tiskovine, ki prihajajo iz Prage, so plačane iz mednarodnega fonda. Zdaj pa nameravajo tudi pri nas svojo agitacijo poživiti. V to so si izbrali 7. september, ker pridejo takrat slovanski časniki, da inaj v Ljubljani svoj občni zbor, za katerega izbere vsako leto drugo mesto. Nesramnost je to od »svobodomiselnih« agitatorjev, da hočejo strokovni shod slovanskih časniki umazati s svojo prireditvijo, in za ugled slovanskega časnikaarstva bi bila taka družba silno kvarna in nespodobna.

Značilno pa je, da prinaša poziv na ta shod ravno glasilo Ivana Hribarja, »Slovenski Narod«. Hribar je namreč potoval po Ruskem kot doktor obojnega prava, kot predsednik »Jugoslovanskega kluba« in kot vrhovni urednik »Slov. Naroda«. Zanimalo bo torej gotovo tudi konservativne poljske in ruske kroge, s katerimi je prišel v dotiko, kako glasilo Hribarjevo kliče na shod »svobodomislecev«. »Narod« piše:

»Prvi sestanek slovenskih svobodomislecev se bo vršil 7. septembra v Ljubljani. Tako se izpolni vendar enkrat želja slovenskih svobodomiselnih vrst, ki so bile

dosedaj razkropljene brez skupne vezi in raztresene po Sloveniji. Tu se bo nudila prvič prilika, da se vsi oni resni delavci za svobodo proti tlačanstvu klerikalizmu in drugih zaslužujočih institucij, vsi zvesti pristaši »Svobodne Misli« in njenega stremjenja za svobodo naroda vseh spon duševnih kakor fizičnih, vseh predsodkov in kakršnegakoli hlapčevanja, ki je poniževalno za človeško dostojanstvo, natančneje seznanijo in se spoje v tesne vrste za naše delovanje v bodočnost. Podrobnejši program se bo še pravočasno objavil po časopisju. Opozarjajo se pa vsi naši somišljeniki in prijatelji svobodomiselnega gibanja med Slovenci, da je vstop dovoljen izključno le onim, ki se bodo javili uredništvu »Svobodne Misli« in doposlali 1 K 10 vin. z natančnim imenom, da se jim izgotovi legitimacija. Na naš sestanek vabimo le one odkrite prijatelje svobode, ki se ne bodo strašili v javnem življenju klerikalnega boja in kojim je na srcu, da otmemo naše ljudstvo pravljic praznovanja in klečeplastva pred lesenimi maliki in strankarskimi »božjimi« namestniki. Na one, ki se ne priglasijo, se ne bo oziralo. Posebej se ne bo vabilo nikogar. Kdor se čuti svobodomiselnega, nam je dobro došel. Posebno napredna, demokratska in svobodomiselnega društva naj blagovolijo odposlati delegate na naš prvi sestanek, da si tam začrtamo smer našega podrobnega dela. Vsled važnosti novega kulturnega pojava, katerega je prinesla »Svobodna Misel« tudi na Slovensko, se bo gotovo tudi naše napredno dijaštvo udeležilo shoda. Velika vloga pa čaka tudi naše ženstvo, ki mora čutiti svojo dolžnost, da se vzdrami k delu za svobodo in samo poseže krepkeje in odločneje v usodo našega naroda in njega bodočnost. Predvsem torej oni, ki se vam ni treba bati »krščanskega« maščevanja klerikalcev, pridite na svobodomiselni shod in se strinite v trdno falango proti klerikalizmu.«

Ta oklic je pač dovolj značilen. To bodo lepi »prijatelji svobode«. Smo res radovedni, kakšna družba se snide dne 7. septembra kazat svojo oliko!

Ravnokar je vlada razgnala organizacijo čeških anarhistov, ki so najgorečnejši pristaši »Svobodne Misli« in so tudi na zadnjem shodu v Pragi igrali važno vlogo. Takih elementov nam hoče vzgojiti tudi slovenska akcija »Svobodne Misli«. Pozor na to družbo!

Profesor Frischauf proti „Slovenskemu Narodu“.

V »Slovenskem Narodu« od 20. maja t. l. je pod naslovom: »Klerikalce razganja žolc« priobčen sestavek, ki je obrnjen proti uvodniku: »Jugoslovanskemu dijaštvu na graški univerzi« v »Slovenku« z dne 18. maja. Vsled omenjenega sestavka »Slov. Naroda« se v svojo veliko žalost nisem mogel udeležiti otvoritve nove kočice, ki jo je Savinjska podružnica zgradila na Okrešlju in ji dala moje ime. Zdi se mi pa zdaj primerni čas, da razjasnim ostudno postopanje »Slovenskega Naroda« in njegove laži, ki bi naj opravičile, da se je v Wahrungovovi aferi tako zlorabljalo bojno geslo o varstvu svobodne vede, svobodnega raziskovanja.

1.

Že v pričetku prizadevanj, ki so šla za tem, da bi se planinske dežele odprle prometu, je lepota in veličastnost južno-vzhodnih apnenih planin, ki so po njih naseljeni Slovenci, porodila v meni željo, naj bi se tudi ti krasni kraji pridružili živahnejšemu turistovskemu gibanju ter s tem ob enem dvignili v kulturnem in gospodarskem oziru. Težave, ki so že sploh zvezane s takim delom, je še znatno pomnoževal narodnostni razpor, ki je v zadnjih dveh desetletjih tako zelo divjal ter se tako globoko zajedel v vse javno in zasebno življenje, da se je Slovincem na njih opravičene zahteve navadno odgovarjalo z zasmehom, — kdor se je pa potegnil za njihove pravice, so ga takozvani patentirani Nemci izobčili kot sovražnika Nemcev in preganjali na najgrše načine, zlasti z obrekovanjem. To se je zlasti godilo v »najnemškejšem« mestu, v Gradcu. Na drugi strani pa so prišli tu ljudje vsled brezobzirnega naglašanja nemštva do časti in ugleda, čeprav so pripadali »najčednejši« družbi.

2.

Že pred 14 leti sem bil pričel znanstveni boj proti napakam v delih graškega profesorja Edvarda Richterja. V Gradcu je Richter užival ugled zategadelj, ker je pri vsaki priliki izražal svoje sovraštvo do južnih Slovanov, ki je o njih vedno trdil, da so manjvredno ljudstvo — puhlica, ki upliva na nemške stranke vselej ravno kakor rdeča cunjna na purana.

LISTEK.

Otroške bolezni.

(Mark Twain.)

To povest je pravil gospod Mc. Williams, prijazen gospod iz New-Yorka, pisatelj, ki je naletel na potovanju slučaju nanj.

»Ne morete si predstavljati, gospod Mark Twain, kako strašno je divjala v našem mestu neozdravljiva bolezen, imenovana davica. Hujše kot bolezen pa je bilo dejstvo, da so izgubile vse matere od strahu skoraj razum. Poslušajte, kaj sem doživel takrat s svojo ženo. Nekega popoldne pridem domov in jo opozorim na malo Penelopo, rekoč:

»Srce moje, jaz na tvojem mestu ne bi dovolil otroku, da gloje trsko.«

»Za božjo voljo, kaj mu pa to škodi?« mi ona odvrne, pa se vendar pripravljala, da vzame otroku trsko, kajti brez obširnega razkladanja ne more ubogati ženska najmanjšega sveta, tudi če leži njegova modrost na dlani. Seveda mislim s tem omoženo žensko.

Odgovorim ji: »Srce moje, saj je vendar znano, da nima noben les tako malo redilne vrednosti za otroke kot ravno smrekov les.«

Moja žena položi roko, s katero je hotela vzeti trsko, v krilo. »Ti se motiš,« je rekla razburjena, »vsi zdravniki zagotavljajo, da je terpentin v lesu jako koristen za slabotno hrbtenico in bolne ledvice.«

»Ah, tako — oprost, prosim. Nisem vedel, da ima naš otrok bolne ledvice in slabotno hrbtenico, in da je predpisal naš zdravnik —«

»Otroku se še ne sanja o takih boleznih — kako prideš vendar do te misli?«

»Toda ljuba žena — ti si vendar omenila —«

»Bog varuj — še na misli mi ni bilo —«

»Saj nista pretekli dve minuti, kar si rekla —«

»Neumnost! Je vseeno, kaj sem rekla. Gotovo ni nobena nesreča, če veseli otroka, da gloje kos lesa. To bi lahko uvidel. Jaz ji ne branim, in to zadostuje.«

»Ne razburjaj se, moj otrok. Že vidim, da imaš prav. Takoj grem in naročim par klaster najboljšega smrekovega lesa. Dokler živim jaz, ne bo trpel moj otrok —«

»Prosim te, pojdi po svojem opravku in pusti me saj trenutek v miru. Saj ne morem izreči besedice, da bi se ti ne pravdal, pravdal, pravdal — tako dolgo, da sploh ne veš več, o čem govoriš — kakor vedno.«

»Dobro, naj bo po tvojem. Toda v

tvoji zadnji opazki je bil pomanjkljaj logike, kateri — — —«

Pa predno sem dogovoril, je odjadrala z otrokom skozi vrata. Ko pridem zvečer tistega dne k večerji, mi stopi žena, blede kot kreda, nasproti.

»O Mortimer, nov slučaj! Sosega Gordona mali Georg je bolan.«

»Davica?«

»Davica.«

»Ima zdravnik še kaj upanja?«

»Niti najmanjšega! Oh, kaj bo iz nas?«

Kmalu nato prinese pestunja malo Penelopo, da nam želi lahko noč in izmoli, kot navadno, večerno molitvico v materinem naročju. Pa v sredi: »Zdaj se vlečem k sladkemu počitku« — zakašlja otrok. Moja žena se je sesedla, kot bi jo bil zadel mrtvoud. Pa hip nato je bila že na nogah, strah jo je podil k mnogovrstni delavnosti.

Zapovedala je, da se prenese otrokova postelja iz otroške sobe v našo spalnico, in šla sama, da nadzoruje izpolnitev tega ukaza. Seveda sem moral biti zraven tudi jaz in mi smo spravili stvar hitro v red. Za pestunjo so postljali v toaletni sobi moje žene. Zdaj se je pa domislila, da sva predaleč od drugega otroka in če bi se pokazali ponoči znaki . . . Moja uboga ženica je zopet prebledela.

Nato smo spravili otročjo posteljo in pestunjo zopet v otroško sobo in si postlali v sobi zraven. Naenkrat prime moja žena strah, da bi okužila Penelopo malega brata. Ta misel je jo napolnila s takim strahom, da ji ni moglo vse njeno rešilno moštvo spraviti posteljice dovolj hitro iz sobe. Moja žena je pomagala lastnoročno in v svoji obupni naglosti strgala posteljico skoraj v kosce.

Preselili smo se v spodnje nadstropje. Pa tam ni bilo dovolj prostora za pestunjo. Moja žena pa je mislila, da bi bila izkušnost stare ženske neprecenljive vrednosti v slučaju nevarnosti. Zato smo prenesli zopet vse nazaj v najino spalnico in čutila sva se tako srečna, kot dva od nevihte prognana ptiča, ko se vrmeta v lastno gnezdo.

Zdaj teče moja žena v otroško sobo, da vidi, kako stoji stvari tam. Pa v hipu se vrne. Lotil se je je novi strah.

»Kako je neki, da spi fantek tako trdno?«

»Ali srce moje,« sem rekel, »fantek spava vedno tako trdno, da ne veš ali je kip ali živ otrok.«

»Vem — vem. Pa danes ima njegovo spanje nekaj nenaravnega. On, on — diše tako pravilno.«

»Ali drago dete, on diše vedno pravilno.«

Vsled mojih mnogih tur in študij v planinskih krajih in vsled svojega poklica kot profesor uporabljajoče matematike sem zamogel pač presojati Richterjeva dela, nisem se pa mogel zadosti načuditi njegovi neverjetni nevednosti in brezpri- meri površnosti. Njegovi somišljeniki so pa te njegove proizvode ljudstvu hvalili kot dela največje znanstvene važnosti; celo inozemski strokovnjaki tovariši, katerim so naše alpe neznano ozemlje, so verjeli temu preobilnemu hvalisanju, katero mu je pelo propadlo časopisje.

Ker se je ta goljufiva reklama Richterjevih del tudi po njegovi smrti nadaljevala, sem, da varujem eksaktnost alpske vede in geografskih raziskovanj, sestavlil svojo prvo brošuro glede na Richterja, ki je izšla v Ljubljani pri Schwentnerju. 36 profesorjev graške modroslovne stolice, katerim so se pozneje pridružili še 4, je, še predno je izšel kak eksemplar v graških bukvarnah, 13. marca 1906. priredilo demonstracijo, ki je za Richterja bila taka reklama, da bi bila celo v kakem Barnumu mogla vzbuditi zavist. Ta manifestacija, kakor tudi moje nasilno vpokojenje, ki je temu sledilo, se je le zato vprizorila, da bi se prikrilo dejstvo, da je nemogoče moje ugovore proti Richtertju zavrniti, in rešil njegov ugled, ki ga je moja kritika uničila. Brezdvomno so moji nasprotniki mislili, da me s tem popolnoma onemogočijo. Da bom po prvi brošuri izdal še drugo in tretjo in dve odprti pismu rektorju Hanauusku ter ministru Marchetu — ki sta obe bili priobčeni v »Grazer Volksblatt-u« — tega si spriču nadute nezmožnosti, ki vlada v »čedni družbi«, niso mogli misliti. Vzlic tem mojim pozivom in večkratni priložnosti, ki sem jo jim nujal, v teku dveh let še nihče ni poizkusil niti enega mesta v moji brošuri zavračati. Edina njihova obramba je ta, da me skušajo odpraviti z večnim molkom, kar si jaz lahko razlagam tako, da imam prav.

3.

Poizkusa, zavrniti me, se je letos dne 20. maja lotil »Slovenski Narod«. Povodom čisto opravičene graje »Slovenca«, ker se je svobodomiselnost slovensko dijaštvo v n e r a v n o č e d n i W a h r m u n d o v i z a d e v i združilo z nemško-svobodomiselnim in ker je isti list opozoril pri tej priliki na to, kako so se slovenski visokošolci pasivno vedli, ko sem bil jaz »masreglovan« in sicer samo zato, ker sem nastopil proti zlorabi vede, se je »Slovenski Narod« drznil vzlic vsestranskemu in popolnoma dejstvom odgovarjajočemu opisu moje afere v »Slovenca«, o katere istinosti bi se bil »Slovenski Narod« sicer lahko tudi prepričal po mojih v Ljubljani tiskanih brošurah, proti katerim nihče ni ugovarjal — sledeče trditi:

1. Da moja zadeva ni imela nič opraviti ne s Slovinci ne s svobodo znanosti.

2. Da je predrzno izkrivljanje resnice, če kdo zdaj trdi, da profesorski kolegij svobode znanosti v mojem slučaju ni varoval.

3. Da so proti meni bili vsi ne oziraje se na narodnost in stranko.

4. Da sem jaz klerikalec in torej svobodomiselnih akademiki niso do mene imeli nobenih obveznosti.

Prva in druga trditve je že ovržena po tem, kar sem dozdaj izvajal. K tretji

naj to pripomnim: N i r e s, da so vsi profesorji kolegija bili proti meni. Res je, sramotno dejanje ostane sramotno, ali ga eden izvrši ali več in naj ga odobrujejo tudi tisoči. Jaz sem to manifestacijo 40 profesorjev v svojem odprtem pismu na rektorja Hanauuska označil za »dokaz nečuvnega terorizma in pravo roganje idealu svobodnega raziskovanja na graški univerzi« in nihče od prizadetih ni imel poguma se proti temu braniti. Opravičba 40 profesorjev potom »Slovenskega Naroda« je našla popolno odobravanje v enako se glasečih poročilih »Tagespošte« in »Gr. Tagblatt« od 24. maja: gotovo pa s tema noticama nista bogve kaj ustregla 39 še živečim profesorjem, ki se zdaj le neradi spominjajo na demonstracijo od 13. marca 1906. »V hiši obešenca nihče rad ne govori o vrvi« — tega pregovora »Tagespost« in »Gr. Tagblatt« nista vpoštevala.

Očitanje, da sem »klerikalec«, ki ga »Slovenski Narod« navaja kot zadnji izgovor, da se svobodomiselnost dijaštvo v moji aferi zame ni zavzelo, rad vzamem nase. Da pa »Slovenski Narod« iz tega izvaja, da »klerikalec«, če je krivično »masreglovan«, nima pravice, da ga kdo brani, to tako jasno osvetljuje pravna naziranja tega lista, da mi o tem ni treba nobene besede izgubljati. Svoj »klerikalizem« pa moram natančneje osvetliti. Med težave, proti katerim sem se pri raziskavanju in odkrivanju jugoslovanskih pokrajin imel boriti, je spadalo tudi nepoznanje slovenskega jezika, vsled česar mojih težajev ljudje niso razumeli in mi je to tudi glede na prenočišča in prehranjenje bilo napoti. Te težave premagati pa mi je večkrat uspelo le vsled podpore, ki sem jo dobival od častite slovenske duhovščine. Za svoje uspehe se imam po velikem delu zahvaliti povspeševanju mojih težajev od njene strani. S temi od mene visoko spoštovanimi duhovniki sem sklepal resnična prijateljstva, dokler nas ni smrt ločila in potem sem jih zvesto in trdno ohranil v svojem spominu, kakor se tudi zvesto oklepam še živečih, četudi »Slovenski Narod« misli, da vsled tega nima svobodomiselnost dijaštvo dolžnosti zame nastopiti.

4.

Omenjena notica v »Slovenskem Narodu« ob 20. maja t. l. je, kakor že omenjeno, našla vesel odmev v »Tagespošti« in v »Grazer Tagblattu«; s tem pa je gotovo slovenski stvari le škodoval. Kajti če »Slovenski Narod« s tem kaže toliko breznačelnost, se ne smemo čuditi, če Slovenci pri svojih prošnjah in težnjah dobivajo take odgovore, kakoršen je bil znani dopis štajerskega deželnega odbora od 6. junija 1908 glede na podporo za sekcijo Savinjska dolina. Nepoznanju razmer se tega odgovora štajerskega deželnega odbora spričo tako vse pohvale vrednega delovanja in uspehov savinjskodolinske sekcije pri tako skromnih društvenih sredstvih gotovo ne more pripisovati.

Slovensko planinsko društvo naj bo zagotovljeno, da kakor dolgo bo zasledovalo po svojem tako vzvišenem programu cilj, odkrivati jugoslovanske alpe in povzdigniti ondi gospodarske razmere kakor doslej, z gotovostjo lahko računa na moje sodelovanje in podporo. Saj so me zadnja leta bodisi nasproti hvali bodisi nasproti graji napravila tako ravnodušnega, da mir-

se ne zavedam, da bi bilo najino življenje tako brezbožno.

»Mortimer, ali hočeš priklicati sodbo božjo tudi nad fantka?«

»Razjokala se je, pa nakrat vzklikne: »Pa zdravnik je vendar moral poslati zdravila?«

»Gotovo, tukaj so. Čakal sem le na pripravnih hip, da ti povem.«

»Tak daj jih vendar sem! Kaj ne veš, da je zdaj vsak trenutek drag! Toda ah! Zakaj pošilja sploh zdravila, ko vendar ve, da je vse zaman!«

Jaz ji rečem, da kjer je življenje, je še upanje.

»Upanje! Mortimer, ti veš ravno toliko, kaj govoriš, kot novorojeno dete. Če bi ti le — kaka nespamet! Navodilo pravi: Vsako uro žličico! Enkrat v uri — kot da bi imela celo telo pred seboj, da rešiva najino dete! Mortimer, hitro, daj ubogemu pojemajočemu črvičku eno žlico — polno žlico, samo zdaj se požuri!«

»Ali srce moje, polna žlica bi mogče —«

»Ne spravljam me ob pamet! . . . Tu moj angelček, moj sladki, vzemi nemarno grenko pijačo, to je dobro za Nelly, za maminega sladkega ljubčka in jo pozdravi. Sem, sem, sem položi glavico na materine prsi, zaspanček, daj hitro — o saj vem — ona ne doživi jutra! — Mortimer, vsake pol ure žlico! In otrok bi moral vživati tudi belladonno in aconit. Pojdi po stekle-

no lahko prenesem tudi sramotenja »Slovenskega Naroda«.

Johannes Frischauf.

Grof Zeppelin In njegovi eksperimenti.

(Od strokovnjaške strani.)

Pri nas, kjer stojimo pod stoletnim nemškim vplivom, in kjer še vedno doberšen del naše inteligence čita s posebno vnemo čifutsko-nemške liste, in prisega nanje kot na kak evangelij, se ni čuditi, da tako zajemanje iz kalnih virov tudi skali sodbo sicer povsem trezno mislečih ljudi. Pri nas mislimo nemško, pri nas čutimo nemško, in pri nas se tudi navdušujemo za nemško reklamo, s katero bi smešno-prevzetni rajhovci in hajlovci radi imponirali inozemstvu. In nikjer se ta nemška nekritičnost združena s stremljenjem po činelah in pozavnah ni v tako jasni luči pokazala, kakor uprav sedaj v čri Zeppelinovih dragih otročarij. Nemški listi so prenapolnjeni himen in slavošpevov na tega »zmagovalca zraka« v uniformi, in ne najdejo dovolj superlativov, da bi se mogli primerno izraziti o superioriteti tega najnovejšega nemškega »duševnega velika-na« in o veličini nemškega duha sploh.

Ne maramo biti krivični, in zato priznamo staremu Zeppelinu to, kar mu gre: njegovo konsekvenco, njegovo energijo in požrtvovalnost, njegovo pogum in njegovo vztrajnost. Kar je pa drugega na njegovi slavi, je povsem nezasluzeno in narejeno. Kajti že ideja sama obvladati zrak s pomočjo kakoršnihkoli balonov, ne nosi znaka ženjalnosti na sebi, ampak pečat neznanstvenosti in nepoznanja prirodnih zakonov. Misel, zgraditi balon po zistemu »Zeppelin«, tudi ni njegova, ampak Schwarzova; in končno bi njegov zadnji balon tudi še dolgo, dolgo čakal na tiste uspehe, s katerimi se sedaj ponaša, ako bi ne bilo francoskih inženjerjev. Z njihovimi iznajdbami zadnjih let je bilo izključno le mogoče dati Zeppelinovemu balonu tiste aparate, s katerimi je dosegel to, kar je. Francozje so bili, ki so izumili motorje, ki ob največjih silah in največjem delu tehtajo najmanj in zavzemajo tudi najmanj prostora. Stoprav tedaj, ko so ti pravi učejnjaki izumili z mehanizmom, finim, preciznim in točnim, kakor je mehanizem ur, razvijati konjskih sil na stotine, je bilo vprašanje o kakem krmarenju na zrakovnih udeleževih. Do tega trenutka pa je ženjalni nemški Mihel lepo spal, a ne spanje pravičnega, ampak navadno spanje brezbriznega in nesposobnega.

Ker se pa je končno Zeppelin vendar le vzdignil s »svojim« zrakoplovom v zrak in ga srečno pripeljal do Mainza, moramo se pečati s tem dejstvom kot takim in oceniti faktično vrednost tega ponesrečenega poskusa.

Kaj se je dokazalo s tem, to je prvo vprašanje, katero si moramo postaviti.

Prvič to, da se je balon dvignil kviško, da je plaval dokaj ur v višjih ali nižjih zračnih plasteh, da se je zopet dvignil na tla, in drugič, da se je dal voditi. Vse pod prvo točko navedene uspehe doseglo je doslej že nebroj balonov tudi najnavadneje vrste. Pečati se imamo torej z vprašanjem, kako stoji s krmarenjem balonov.

Dobro zbalansiran ali zekvilibriran balon nudi približno iste razmere, kakor

čoln na vodi. Seveda balon ne plove (radi svoje specifične teže) na površini zraka, ampak v zraku samem, primerjati bi se ga torej moralo podvodnemu čolnu.

Mislimo si torej tak podmorski čoln, čigar specifična teža mora biti manjša nego ona obdajajočega ga sredstva na dnu, a večja nego ona na površini — s kratka okoliščnemu sredstvu, t. j. vodi jednaka. Tak čoln postane potem sposoben za manevriranje. Dvigal se bo in padal bo ali s krmarenjem ali s pomočjo balasta; na desno in levo, naprej in nazaj pa se bo pomikal na ta način, da se s primernimi pripravami (vesli, vijaki, plavutami, krmili) v gotovi smeri in z gotovo močjo opira ob obdajajoče ga sredstvo. To se bo obneslo povsem — da se to vidi, ni treba nobene bistroumnosti — dokler ostane medij (voda, zrak) miren, t. j. dokler se ne pojavijo v njem sile. V tem trenutku pa stopi tak čoln ali tak balon v boj, in zmaga bo seveda na tisti strani, kjer je sila hujša in kjer je obramba lažja. Že sedaj lahko mimogrede povemo, da se čoln, ki je velik, ki razpolaga z velikimi ploskvami, že od vsega začetka spusti v nasprotujočem mu toku v čim hujši boj, čim večji je. Kajti ako je pritisk vodenega curka na ploskev gotove velikosti toliko in toliko, naraste sila, ako povečamo ploskev na dvoje, se veda pod premiso, da naj ploskev ostane na mestu. Ako vzdrži močan mož v močnem vodnem curku 1 meter dolgo in pol metra široko desko pod vodo proti vodi, bo rabil dosti več moči, če bo deska dvakrat tako široka ali dolga, in konečno vodne sile sploh ne bo več premagati mogel.

Podobno stoji stvar pri vseh balonih, prav posebno pa še pri velikem in neokretnem, mogočne ploskve vetrovom nudečem balonu Zeppelinovem. Na take ploskve pritiska količkaj hitrejši veter s tlakom, ki šteje na milijone kilogramov. Po znani Grashoferjevi formuli je tlak vetra proporcionalen kvadratu njegove hitrosti. Iz tega lahko posnamemo, kaj bi moral izbojevati tak balon, kako raste sila s širino ploskve in hitrostjo vetra, in da so motorji, pa naj štejejo po 200 in več konjskih sil, takim navalom nasproti navadne igrače, prav posebno pa tedaj, če je balon privezan ali zasidran, kakor se je zgodilo zadnjič v Echterdingu.

Iz vsega tega sledi, da je ob brezvetriju mogoče z balonom, opremljenim s krmilnimi pripravami, izvesti razne evolucije — na čemur še nikoli noben fizik dovolil ni, da pa stoji s krmilnim balonom dosti slabše kot s čolnom, da se vrnemo k stari primeri. S čolnom mi je dana skoro vedno možnost zaploviti v mirno vodo v je, ali vsaj v neznatne curke in toke, katerim so sile mojega plavalca kos; skrbno pa se izognem valovom in tokom, proti katerim moja vretena in vijaki ničesar ne opravijo. Pri balonu pa tega ne morem. Tamkaj se ne morem izogniti hipnemu zračnemu toku, ampak prenesti moram hočem nočem njegove sile — in potem je on moj gospod in ne jaz njegov. Potem krmari on mene, ne pa jaz po njem.

Radi tenkosti vzduha pa tudi noben vijak, noben propeler ne more dobiti tiste opore v zraku, kakor bi jo pri količkaj hujšem vetru tako krvavo potreboval. Saj se nam tudi na vodi ne godi dosti boljše. Kdor vesla po leni Ljubljani, izhaja s po-

»Potem le pogledj tudi stol, prepričana sem, da je v koscih. Uboga mačka — če bi zdaj —«

»Mačka mi ni prav nič mar. Vse to se ne bi zgodilo, če bi bila obdržala tukaj Mari, da bi prevzela dolžnosti, ki so njene, ne moje.«

»Sram te bodi, Mortimer, takih opazk. Res, če nočeš preskrbeti malenkosti, katere te prosim, ko vendar najino dete —«

»Že dobro, saj naredim vse. Ali noben človek ne sliši mojega zvonjenja. Gotovo so šli vsi spat — kje je gosja mast?«

»Na kaminu v otroški sobi. Ko bi šel tja in govoril z Mari.«

Šel sem po gosjo mast in zaspal zopet. Zopet sem bil poklican:

»Mortimer, strašno ml je, da te motim, ali soba je še vedno premrzla, če hočem drgniti otroka. Ne bi mogel zakuriti? Vse je pripravljeno, treba ti je podžgati samo žveplenko.«

Zlezel sem iz postelje, zakuril in se vsedel, podoba nesreče, k peči.

»Mortimer, ti se prehladiš do smrti, če sediš tam. Pridi v posteljo.«

Ko lezem v posteljo, me ustavi: »Še hip! Prosim, daj otroku še malo zdravila.«

Storil sem to in moja žena je porabila priliko, ker je bil otrok enkrat zbujen, da ga je slekla in namazala čez in čez z gosjo mastjo. Skoro sem spal zopet, a ne dolgo.

ničice, Mortimer. Prosim, naredi, kar ti rečem, saj ti ne razumeš pri tem ničesar.«

Zdaj sva postavila posteljico k vzglavju ženinemu in sva se vlegla. Letanje me je utrudilo grozno — v dveh minutah sem zadremal.

Moja žena me zbudi.

»Je ventilacija odprta?«

»Ne verjamem.«

»Mislila sem si. Prosim, odpri zapa, soba je mrzla.«

Odprl sem zapa in zaspal, kar me zbudi žena zopet.

»Dragi mož, bodi tako dober in postavi posteljico na tvojo stran, je bližje toploti.«

Postavil sem posteljico na mojo stran. Toda pri tem sem se zapel v preprogo pred posteljo in prebudil otroka. Zopet sem zaspal, med tem ko je mirila žena malo bolnico. Pa ne dolgo in prišle so kot iz daljne daljave skozi meglo moje zaspčnosti do mene besede:

»Mortimer, ko bi imela malo gosje masti; prosim, pozvoni.«

V polsnu sem se skobacal in stopil na mačko, ki je odgovorila z glasnim protestom; hotel sem ji dati zato brco, pa mesto nje jo je dobil stol.

»Mortimer, kaj delaš? Zakaj odpiráš luč? Hočeš zbuditi drugič otroka?«

»Videti hočem, če sem se poškodoval, Evangelina.«

časnim udarcem vesel proti vodi; kjer je curek, treba podvojiti sile, zamakati močnejše, veslati hitreje — a opira se veslač še vedno na vodo, torej na sredstvo, po katerem vesla. Če pa ima opraviti s Savo in njenimi valovi, ne pride z vesli nikamor naprej — tedaj se mora upreti v trdnosti — oporo nego je voda — z drogob ob tla. Časih pa še to ne zadostuje, in potem je treba iskati pomoči — na bregovih. Vseh takih in podobnih pripomočkov pa balon nima, tudi imeti ne more — in zato tudi nima nobene prihodnosti.

Zeppelinov balon je imel sicer priprave, s katerimi se mu je bilo možno spuščati se kvišku ali nižje, vendar ni zatajil nikoli svoje prave balonske narave: delal je z balastom. S tem je že izrečeno, da je krmarjenje samo nekaj postranskega za te in podobne zrakoplove, in da je prvi in glavni princip njihov: zmanjševanje in naraščanje teže, t. j. ekvilibracija celega stroja v zraku. Ali z drugimi besedami: pravo letanje sploh ni bil nikoli namen Zeppelinovega balona — njegov možen namen je bil samo obdržati se v zraku in ondi pomikati se naprej. Kako je z zadnjo lastnostjo, smo videli, oglejmo si še prvo.

V zraku se v stabilnem (indiferentem) ravnotežju vzdrži samo stvar, ki ima manjšo specifično težo, kakor jo ima zrak. Balone polnimo torej z gorkim, t. j. razredčenim zrakom, ali s plini, ložjimi od zraka, navadno s svetilnim plinom ali vodenjem. Teh plinov napetost pa z dviganjem v višine raste, vsled česar tudi lažje prodirajo omot, v katerem so zajeti, prav posebno pa tedaj, če solnce vsled zvišane gorkote nanje upliva in napetost raste. Zato zgubi tak balon v doglednem času svoj plin, in potem, če ima srečo, lepo filistrsko prikrmari na zemljo spontanno nazaj.

Da tak balon ni uporaben za prakso, ni težko umeti. Podoben je vlakcu, čigar stroj na poti iz Ljubljane na Dunaj izgublja svoj premog, nadomestila pa za novega dobiti ne more, ker ga, recimo, nikjer ob poti dobiti ni.

Zeppelinov balon je imel svoj omot napravljen iz aluminija, imel je torej trdne stene. Ta zistem nudi v nekaterih ozirih prednost, v drugih pa je na slabšem. Plin zadržuje sicer boljše, nego baloni iz svile, tudi se bo dal glede krmarjenja lažje obvladati, v slučaju viharjev pa se mu godi slaba — ker ogrodje in stene ostanejo trde, dočim se po tem svileni baloni hitro izprazniti in so potem podobni vreči, kateri veter ne more storiti ničesar žalega več.

Zeppelin je imel dobre svetovalce in zato je tudi jako previdno določil smer prve večje svoje vožnje. Vedel je, kje je kraj takozvanih diabat, in vedel tudi, da prav na tej progii vladajo najboljša vetrovne razmere. V celi Nemčiji nima noben okraj tako visokega zračnega pritiska, kot ravno izbrana proga. Semkaj prihaja vedno z Azorov sem zračni maksimum, relativni minimum pa se umakne na vzhod in severovzhod proti kontinentu. In še tukaj ni šlo, torej pod najugodnejšimi pogoji!

V celi naravi nimamo ničesar podobnega, kar bi nas moglo spominjati na obvladanje zraka z baloni. Vse kar leta in frči ima mehanične naprave, s pomočjo katerih se dviga v zrak, in vse je težje

nego zrak sam na sebi; vse je neodvisno od teže in balasta, neodvisno tudi od minucioznega in kompliciranega aparata, a navzlic temu pa ni nerodno in neokretno. Seveda z vetrovi imajo opraviti tudi najboljši letači, ki proti njim k večjemu lavirajo, ali pa se jim kratkoma izogonejo, kadar vedo, da ne zmagujejo z danimi jim silami. To je pot, po kateri je upati, da pridemo kedaj do rešitve vprašanja, kako bomo letali — pot, na katero so krenili vsi resni, treznejši in znanstveno izobraženi nekdanji prijatelji balonov vseh vrst. — Fahrman, Dumont, Wright in drugi dosegli so velike in vse solidnejše rezultate, ki so podlaga trajne vrednosti za vso prihodnost, katero bo nekdanj zavzel jedino le letalni stroj na mehničnem principu.

Nemčija seveda sanjari že o uporabi balona za vojsko in meni, da bo že s Zeppelinovimi »rezultati« obvladala ves svet. Tega se nam še dolgo ni bati, in glede balonov, sploh nikoli ne. Balon je še v tistem zraku in v miru skoro neporaben — kaj pa celo v vojni! Neroden je, odvisev od vetrov, od motorjev, od plina itd. sam na sebi. V take višine, kamor ne segajo več projektili, trajno ne more — v bližini pa se bo hitro obračunalo z njim. Zato je škoda vsak vinar iz javnih sredstev dovoliti za katerekoli vojaške balone — te neumnosti naj dela le Nemčija sama, nam in drugim ji ni treba slediti — v brezmišelnem zapravljanju. Niti enega resnega tematika, fizika in tehnika, ki ima količkaj veljave, ni — niti v Nemčiji, ki bi verjeli na prihodnost balonov, vsi pa na ono letalnih strojev. Nemška uniformirana in neuniformirana špisarija, od najnižje do najvišje sorte, pa se navdušuje za projekte, glede katerih izvedljivosti ji manjka vseh študijev, vsake kritike in znanja, tuli svoj »Deutschland, Deutschland über alles« in se smeji pred celim znanstvenim svetom. Če v ti pijanosti zbirajo milijone za novo »zračno brodovje«, katerih konec bo vseh enak: kakor Zeppelinovega balona — seveda samo denar pretikajo v druge, a lastne žepce. V ostalem je ostalo premoženje lepo doma — in škoda, da ne prihaja k nam, da bi nam bilo enkrat dano dobro živeti na račun — oholih, ošabnih, bahatih — Nemcev!

Mladinski shodi na Štajerskem.

V zadnjih 14 dnevih so se vršili prinas trije krasni mladinski shodi. V nedeljo, 26. julija se je zbralo pri Sv. Florijanu ob Boču 300 mladeničev iz rogaške in slovenjebistriške dekanije. Božjo besedo sta jim govorila župnika Roškar in Gomilšek. Na shodu je nastopila makolska mladeniška godba in križevski moški zbor, 11 mladeničev je imelo pomenljive govore, štirje mladeniči pa so deklamovali rodoljubne pesmice. Navduševali so mladeniče za bodoče delo nadžupnik Korošec, župnik Gomilšek, profesor Ličen iz Gorice in kaplan Ozvatič. Vladalo je nepopisno veselje med udeleženci. — V nedeljo, 2. avgusta se je vršil mladeniški shod pri Sv. Roku v Šmarju za šmarsko dekanijo. Mladeničev je došlo 400. V cerkvi sta govorila dr. Korošec in župnik Gomilšek, na shodu pa Žebot, ki je shod vodil, kmet Vrečko, Stoklas, Gomilšek, Zarjana Jesenko in Ostrižek, kaplana Sinko in Žgank in šest mla-

deničev, eden pa je deklamoval. Bil je ta shod krasen pojav mladeniške organizacije v šmarskem okraju. — Kaj zanimiv in znamenit je bil dekliški shod na Sladki gori v nedeljo, 9. avgusta. Zbral je mladenke iz šmarskega, konjiškega in slovenjebistriškega okraja. Bilo jih je 1500, med njimi zelo veliko članic Marijinih družb. Pridigovala sta dr. Korošec in Gomilšek, na shodu pa so govorili dr. Korošec, Gomilšek in Jurko, kakor tudi deset deklet, sedem deklet pa je deklamovalo, pevske točke pa je izvajal pevski zbor dekliške zveze od Sv. Petra na Medvedovem selu. Shodu so prisostvovala tudi premnoge žene, tudi mož ni manjkalo. Na vse je naredil ta zbor s svojimi za našo žensko organizacijo pomenljivimi izvajnji nad vse globok vtisek. V kratkem se vrši enak shod v rogaški dekaniji, mladeniška shoda pa na Vidmu in v Nazarjih. Zares, Štajerci še vedno prednjačimo v mladinskem gibanju vsem ostalim slovenskim pokrajinam!

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem!« Kupujte te naše vžigalice!

Kaj je in kaj hoče »Narodno-delavska organizacija«?

Trst, 13. avgusta.

Ker se zdaj toliko po slovenskih in italijanskih primorskih listih piše o veselici »Narododelavske organizacije«, ki je bila obenem tudi manifestacija primorskega Slovanstva, je treba, da po veselicnem navdušenju stvarjem pogledamo nekoliko na dno.

Prav je, da se je manifestiralo za Slovanstvo in je to bilo tudi ob sedanji moči Slovanstva v Trstu čisto naravno. Drugače pa izgleda stvar, ako se vprašamo, kakšne namene so imeli tržaški liberalni voditelji s to prireditvijo. Nič drugega, kot z narodno manifestacijo delavcem za nekaj časa zapreti oči in omegliti jim razum, da ne bi videli, kako malo je »Narodno-delavska organizacija« storila in dosegla v socialnem oziru. Delavci ne smejo videti, kako jih vodijo sami advokati, delodajavci, skratka slovenska buržoazija, zato treba prirediti plese, razvijati zastave in polniti »Edinost« s slavospevi na narodne voditelje, kraljeviče Marke. Če se bodo pristaši »Narododelavske« zopet zavedli, jih bodo že osrečili in ometili s kako dvoletnico.

Pa pustimo to. Ker se žalibog pri nas krščanskosocialni elementi niso zdramili, moramo pač prepustiti drugim delavskim strankam, da se bore s to organizacijo, ki ima le namen napraviti med socialnimi težnjami delavstva in buržoazno slovensko inteligenco v Trstu, ki delavce rabi za svojo stranko, most, da lažje prestopijo k liberalnim narodnjakom, oziroma se jim ohranijo. Za nas je nekaj drugega mero-dajno.

»Narododelavska organizacija« je liberalna organizacija. Dokazov zato ne manjka.

Organizacijo vodi dr. Mandić, katere-mu so socialnopolitiške stvari španska vas, kakor se razvidi iz njegovih dolgo-veznih govorov, kjer premleva vedno isto slamo in iz njegovega članka v »Narodnem Delavcu«, ki pa je za liberalca ravno pripraven po svojem osebnem prepričanju in po — svojih težnjah. Njegov namen ni nič drugega kot iz »Narododelavske organizacije« napraviti narodno-socialno kot je češka, to se pravi organizacijo s »kulturnobojnim« programom. V tem oziru naj Kopač Mandiću kar poda roko — tu si delata izvrstno roko v roko! Pri sestanku v Trstu je bil navzoč zastopnik češke narodno-socialistovske stranke. Vprašal je dr. Mandića, zakaj svoje organizacije ne preustroji v smislu češke. Mandić mu je odgovoril, češ, tudi mi smo proti duhovščini, proti »klerikalizmu«, toda zdaj moramo še oprezno postopati! In res oprezno postopa! V slavnostnem govoru je tu po tržaškem načinu izogibal se temeljnega. Dejal je n. pr.: »Nočem sedaj razmotrivati, ali smo narodni socialisti ali nismo, to zdaj ne spada k stvari, toda zdaj hočem samo to konstatirati, da so češki narodni socialisti dobri narodnjaki in to je ono, kar nas spaja«. Torej mucek okoli kaše!

Pri otvoritvi puljske podružnice »N. D. O.« je predsednik Lacko Križ — drugače čisto nedolžen človek, kar se tiče socialnega znanja — dejal: »Ako vam kdo poreče, da ste klerikalci, recite mu: Mi se držimo vere razuma, vere ljubezni in se ne damo pod popovsko papučo!« Narododelavski organizatorji vedo, da je večina pristašev še verskega mišljenja, zato zdaj še mirujejo. Ko jih prekasijo s svojimi načeli, bodo začeli drugo pesem peti. Kakor »Balkanovcem«, tako je tudi »narododelavskim« samo to namen, da posvobodomislijo tržaško in istrsko ljudstvo in dobe na svojo stran vsaj delavsko maso, ker slutijo, da bo kmečko prebivavstvo ostalo na strani svoje narodne duhovščine.

Nedeljska slavnost v Trstu je bila značilna v tem oziru: ogromna večina navzočih jo je pojmovala kot izključno narodno — voditelji so pa na to dobro računali. Poklicani krogi! Pazite, da ne pride kdaj čas, da se bodo podobne manifestacije tudi od vseh delavcev in drugih pojmovala kot liberalnostrankarske! Dvanajsta ura je odbila! Smo v prehodni dobi. Trije faktorji so nam nasprotni. Na eni strani »Narododelavska organizacija«, na drugi strani precejšen del italijanske duhovščine, vsaj v Istri, ki pastiruje med Slovani, pa zanjih nima srca, vsled česar tudi svoje dušnopastirske dolžnosti ne more v polnem obsegu izpolnjevati, povrh pa tudi nič smisla za socialno delo (že od februarja meseca v poreški škofiji ni bilo nobene dekanijske konference!), na tretji pa oni del naše duhovščine, ki se še vedno vnema za slogu in ne vidi onih, ki pod pretvezo sloge ljudstvo počasi pripravljajo za druge smeri. Da je pa take duhovščine vedno manj in da se množče vrste zavedne krščanske-demokratiške misleče in tudi laikov, to nam je porok za boljše bodočnost.

Istrski duhovnik.

»Mortimer, nekje vleče, čutim prav dobro. Pri taki bolezni pa ni usodnejšega od prepiha. Prosim, postavi posteljico bližje k ognju.«

To sem storil in se zapletel pri tem zopet v preprogo pred posteljo. Vrgel sem jo v ogenj. Moja žena je skočila iz postelje in jo rešila, pri čemur sva si prišla nekoliko preblizu. Sledila je mala pavza. Spal sem, dokler mi je ukazala žena, da naredim obladek iz lanenega semena. Ta obladek je dobil otrok na prsa, da izkaže tam svojo zdravilno moč.

Les zgori hitro. Vsakih dvajset minut sem vstal, dokladal polenca, prižigal, tako se je prikrajšal tudi rok vživanja zdravil za deset minut, kar je zelo olajšalo srce moje žene. Med tem sem obnavljal obladek in stavil goršično testo ali kak drug obliž na vse dele telesa otrokovega, kjer je le bil še kak prostor. Nazadnje, proti jutru, je zmanjkalo drv. Moja žena je me-nila, da naj grem v klet po nje.

»To je težavno delo, dragi otrok,« sem opomnil. »Mali je gotovo dovolj gorko v njenih mnogih ovitkih. Saj ji naloživa lahko še eno lego —«

Nisem dokončal, ker sem bil prekinjen. Nekaj časa sem vlekel drva gori, potem sem legel nazaj v posteljo. Skoro sem smrčal, kakor mora smrčati le človek, ki je dušno in telesno popolnoma utrujen. Ob dnevnem svitu začutim, da me trese nekdo za ramo, kar me je spravilo zelo hitro k zavesti. Moja žena stoji s topim pogle-

dom pred menoj in lovi sapo. Ko je zamogla izpregovoriti, je rekla:

»Vse je končano — vse končano! — Otrok se poti. Kaj počneva?«

»Moj Bog, kako si me ustrašila! Ne vem, kaj naj ti svetujem. Morebiti ko bi — oddrgnili od Penelope vse tisto — in jo postavili zopet v prepih —«

»Kaka neumnost! Zdaj ne smemo izgubiti trenutka. Pojdi po doktorja, hitro! Ti moraš iti sam! Spravi ga sem, živega ali mrtvega.«

Iz vlekel sem ubogega bolnega moža iz postelje in ga spravil k nam. Pogledal je otroka in rekel, da ne umira. Meni je bilo to v nepopisno veselje, moja žena pa je postala jezna, kot bi jo bil osebno razžalil. Potem je menil zdravnik, da draži kaka malenkost v grlu otroka k kašlju. Ko je to rekel, sem se bal, da mu pokaže žena vrata. Zdravnik pa je hotel, da odstrani mala z močnejšim kašljem isto malenkost v grlu. Dal ji je nekaj zavžiti, ona je kašljala močno in ven je prišel košček lesa.

»Otrok nima davice,« je rekel zdravnik. »Glodal je smrekovo trsko in dobil par malih zaskalic v grlo. To mu ne bo škodilo.«

»Ne,« sem rekel, »to verujem tudi jaz. Terpentin v lesu je zelo dober za nekatere otroške bolezni. Moja žena vam to lahko pove.«

Pa ona ni storila tega. Užaljena se je obrnila od naju in šla iz sobe. Od tedaj je v najinem zakonskem življenju epizoda,

katere ne omeniva nikoli. Sicer pa teče reka naših dni v neskaljeni radosti.

Zelo malo zakonskih mož ima podobne izkušnje, kot jih ima gospod Mc. William; zato je mislil pisatelj te knjige, da bo obudila ta stvar morda radi svoje novosti zanimanje čitatelja.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespuđ redehter!

Za usacga bl slavnga muža sa se še kregal, kera negava pudoba je prou za prou ta prava in na ker pudob je bulš zadet. Dobr sm vedu jest že naprej, de se u tud zavle

moje pudobe še enkat uneu špeter, in de u še velik frdrusa na svet med malarjem, ker me je bulš zadeu.

Sevede sm mislu, de u ta špeter in kreg ratu šele pu moj smrt, šele tekak, ke me jest že iz nusam zemla pudperu, ke se je tud zavle drugih slavnih mož šele pu smrt zavle tega začeu špeter. Kdu b s mislu, de sm jest že tku slavn, de na morja ldje pučakat, de b se preselu u krtuva dežela, ampak sa se začel zavle moje pudobe že zdej, ke sm še zdrou ket reduka, špeterat, ker malar me je bulš zadeu.

Ajgentlih je tu prou, de s zavle takeh rči ldje še u prauomo cajte skočja u lase, u tistmo cajte, ke se še lohka dukaže, kdu ma prou, sam tist gespuđ, ke je začeu ta peru u moj ksiht soj nus utikat, b mogu bt mal bl izpildan in ne tku naumen, ket nuč. Tak člouk nekol prou deleč na prnese, zatu je pa bulš zajnga in za druge, de lepu nafa drži.

Redehterjem ud »Dumuvine« se sevede tu čudn zdi, d b mene malari tulkat gor uzal in na morja zapupast, kuku sm pršou jest u nemške cajtenge in u sluvenske, ke redehteri ud »Dumuvine« sa tku zverizen, de se še »Mica Ujtata« zajne am na uzame, tulk mn pa še kašn malar. Jest sm pa fant ud fare in moj ksiht je tku regementu, de se malari zame kar tepeja, kdu me u putretiriu; kam in za kua pol malari moja feğura punucaju, za tu se pa jest na brigam in sam tu dobr vem, de iz mana nisa mele še nubene cajtngne, ne nemške, ne sluvenske, take smole, kokr sa ja mele iz tistmo gespuđam, ke se je

Tovariši abiturijenti!

Prehodili ste dolgo pot gimnazijskih študij in zastavljate svoj korak v življenje. Svoboda se vam smehlja naproti in obljublja v vsem čarom v akademijskih letih. Kam pojdete? Kateri struji se priklonite? Ali klone vaš pogled k tlom, ali pa razprostrate peroti svojega poguma neustrašeno dalje, polni zlatih upov in neupogljive volje, za tistimi cilji, ki jih goji naš narod?

»Danica« in »Zarja« vas vabita; pridite med nas! Naša pot ni nasuta s cveticami, polna je včasih trnja, in treba je dela, žrtve in samozatajevanja. Naš pogled strmi navzgor k Onemu, ki skrbi po očetovski za sleherno stvar; odločno izpovedamo, da smo sinovi svete katoliške cerkve. Svoj narod ljubimo in naš namen je, da se pripravimo za delo med njim in zanj, da posežemo v življenju krepko v razvoj novega, veselega gibanja in da tekmo svojih študij pomagamo vsaj malo pri narodno-poljudnem delu. Saj je to naša dolžnost, ker smo drobci povsem demokratičnega naroda.

Razgibale so se sile naše organizacije na vseh krajih, gibanje katoliškega dijaštva je dobilo krepak odziv v bratovskih slovanskih narodih. Ko bo utrjena mogočna organizacija slovanskega katoliškega dijaštva, potem bo mogoče zidati veliko slovansko kulturo na pravem temelju.

Pridite in delite z nami veselje in žalost! Ne obljubujemo vam mnogo. Ali o enem ste lahko prepričani: odkritega prijateljstva dobite mnogo, src, ki vas bodo znala umevati.

Mnogo zahtevajo naša društva: odločnega prepričanja in žrtve, dela in truda, in zlasti idealnosti. Kaj morejo dati v zameno za to? Gotovo smer stremjenja in sladko zagotovilo, da boste hodili pravo pot, ki vas dovede do cilja. Kdor se ne strinja z našimi načeli, naj ne hodi v naše vrste! Rajši četica jeklenih značajev, kot pa velika armada brez notranje sile.

Na veselo svidenje pri delu v naših akademskih društvih!

Za odbor slov. katol. akad. društva »Danica« na Dunaju:

Karol Šabec, t. č. podpredsednik.
Ivan Mazovec, t. č. tajnik.

Za odbor slov. katol. akad. tehn. društva »Zarja« v Gradcu:

Ivo Česnik, t. č. podpredsednik.
Pavel Rupnik, t. č. tajnik.

Drobiž o tržaški nedeljski slavnosti.

Iz Trsta se nam poroča še sledeče: Uradno so šteli na slavnosti obletnice ustanovitve takozvane »Narodno-delavske organizacije« pri jutranjem sprevodu okoli dva tisoč udeležencev, v popoldanskem sprevodu pa 5 do 6 tisoč. Na slavnostnem prostoru v Rojanu izpili so samo pive 15 hektolitrov. — Policija je aretirala 28 izgrednikov; od teh 28 Lahončkov je šest regnikolov, ki bodo sedaj brez usmiljenja ekspedirani čez mejo v blaženo Italijo. — Petarda, ki je počila v petek ponoči pred »Narodnim domom«, je bila zelo nedolžna in priča, da je bil fabrikant iste pri fabriciranju zelo okoren. — Nekdaj so znali iredentisti fabricirati vsaj bombe in

zdej začu zavle mojga ksihta špeterat, kar on sam dobr ve in pa jest tud. De u pa ta gespud mou bl mirn spajne in de mu na u moj ksiht nuč in dan pu glau rujui, mu pa še puveim, de me je malar E. H. en delouk kar na Kudelum pred štala gor uzeu, malar H. S. pa na ena nedela, glih, ke sm se šou gespud dohtar Stojce punujat za redehterja ud ta »Nove Dobe«. Če mam jest enkat celinder na glav, enkat drukat pa pukvečen klubuk, tu mende ni nč čudnga in nubedn še ni zavle tega cigan, če klubuk mejna, ampak cegan je mende le tist, ke soj prepričajne in druge take reči, ke se prepričajna držeja, mejna, kedr mu tu kaže. Če se pa nh, gespud redehter, zavle Boltatuga Pepeta res kašna smola drži, nej se pa kar iz tista žajfa, ke ja zdej ta kunštn dupisnk »Dumuvine« pegla, umijeja, pa u šla usa preč in tiste pulena, ke m jh če ta člouk pud noge metat, u glih tku voda udnesc, kokr je udnesc tiste barunglne, iz kerm sa tli jez čez cesarsk grabn nardit.

Mislem, de ma za dons »Dumuvina« in nen ta kunštn dupisnk zadost in de se brez usake škode lohka spravm na tist jez, ke sa ga tli nardit čez cesarsk grabn, de na u ker mogu rečt, de m je negau čenčajne preglubok u srce segu in me iz starga glajza spravu. — — —

Pr nas u Iblan gre usaka reč hitr izpuđ rok. Vuliuna reforma za iblanske ubičinske vultivte je bla tku hitr vn spelana, kokr de b pihnu, in mestna trženca glih tku; zatu se pa tud ni za čudet, če se u Iblan jezovi čez uda tku hitr pustaulaja.

petarde, sedaj jim pa niti to ne gre več od rok. — Na Borznem trgu so izgredniki spoznali zdravnika Mandiča, ki je šel k bolniku. Sprejeli so ga z žvižganjem in lučali so v njega pomidore. Ena ga je zadela v obraz. To junaštvo teh pobalinov hvalijo sedaj listi 2000letne kulture, dasi niso niti Menelikovi divjaki v vojni skrivili niti lasu italijanskim vojaškim zdravnikom. — Ko bi bili hoteli Slovenci še pred desetimi leti prirediti po mestu tak sprevod, kakor minole nedelje, nastopilo bi bilo gotovo do 50.000 laških meščanov, ki bi bili kaj takega onemogočili, obvarovali po njih takratnem mnenju italijanstvo Trsta. V nedeljo pa so tako klaverno branili to ubogo italijanstvo! Od kod taka sprememba? Proti kolodvoru je šel oddelek slovenskih kolesarjev v nedeljo zjutraj nasproti gostom. Med kolesarji je bila tudi neka gospica. Ko je prišel ta oddelek do »Velikega trga«, pričela je sodrga silno žvižgati in kričati v dialektu: »Abasso i sciaivi!«, »Butemo li in mar!« (Vrzimo jih v morje!) Moški kolesarji se niso niti zmenili za vse to, a gospica pogleda z nekim usmiljenjem te junake in se jim nasmeje v — odzdrav! Gospodiči so se spogledali in — sram jih je bilo, ker poparjeno so odšli. — V svojem poročilu o tej slavnosti je imenoval »Piccolo« sokole »Straccioni montenegri« (razcapani Črnogorci). V nekem uradu spozabil se je bil pa včeraj neki laški uradnik nasproti gospici Hrvatice, da ji je rekel: »Jeri ga vmo butà otto sokolisti in mar«. (Včeraj smo vrgli osem sokolov v morje), na kar mu jo je gospica zasolila: »Povera la vostra regina! Come che la piangerà adesso per lori!« (Uboga vaša kraljica, kako bo sedaj ona jokala za njimi!)

Turška ustava.

V Turčiji se gode čudeži in se dan na dan ponavljajo. Eni so spričo teh dogodkov še vedno pesimisti, zlasti povdarjajo, da se ustava ne bo dala izvesti. Od inozemskih velevlasti pisano gledata sedanj preobrat v Turčiji Rusija in Italija, slednja zato, ker se boji, da ne bo svojih kolonizatoričnih namenov v Tripolisu in Albaniji mogla zasledovati, ako ondaj nastanejo urejene razmere. Italijanski poslanik v Carigradu, marchese Imperiali, očitno simpatizuje s staroturki, vsled česar je njegov položaj baje postal nevzdržljiv. — Preobrata se odkritosrčno veselita Avstrija in Nemčija, ta posebno, ker so mladoturki z ustavo napravili revalski dogovor med Anglijo in Rusijo glede Makedonije popolnoma brezpredmetnim. Optimisti naglašajo, da je preobrat bil dobro in skrbno aranžiran, da se gladko vrši brez krvoprolitja in kriz, kar je porok, da se bo stvar tudi nadalje izpeljala. O celi stvari je zdaj vsaka sodba prenačljiva; treba počakati. Zanimivo je predvsem besedilo ustave, kakor ga je sultan s takozvanim Hati Humajunom v noči od 1. na 2. t. m. sestavil, oziroma kakor ga je izdelal bivši veliki vezir Said paša in je v glavnih potezah tudi zdaj v veljavi.

Uvod opisuje potrebo ustave in podaja nekaj zgodovinskih reminiscenc. Nato se temeljne točke ustave — nekako temeljni državni zakoni — fiksirajo dobesedno sledeče:

Jest sm šou unkat pu prulah in sm vidu tam na konc Prul en ceu kp gespudu stat in vuda gledat. Mene se je tu čudn zdel in mislu sm, de je ta nar bl gvšhn ker u uda skoču, de b se ukul prnesu. Šou sm bliži in prašu, kua se je zgudl in če je ker u uda padu, nej m kar puveja, in jest ga um prec vn prleku. Gespudi sa me mal čez rama pugledal in s m prou špetiš nasmejat. Edn izmed gespudu m je pa puvedu, de ni nubedn u uda skoču, ampak de sa žolniri in de aufpasaja, kuku se jez dela čez cesarsk grabn.

»Kaj se jez sam dela, če gespudi žulniri gledaja u uda?« sm prašu puhlevn.

»Šleva naumna,« m je reku spet tist gespud žolnir. »A na videš tamla pr tistmo la barunglne enga deluca, ke s glih zdela fajfa baše? Ta deluc dela jez, mi pa sam gledama, de ga u pu foršrifit naredu.«

»Eh, pa zavle enga deluca vnder ni treba devetnajst žulnirju tlela stat in na deluca aufpasat! A b na blu bl pameten, če b devetnajst delucu delat jez, pa sam eden žulnir gledu, kok se dela, kokr pa narobe?«

»Tist je že res, de b blu pu tojem bl pametn; ampak tu morš pumislit, de b biu na ta viža pol jez prehit narjen in pa premal b kuštou, kar se pa pr javneh deleh na sme zgudit, ke pol nisa tak dela ud ldi dost ubrajtan. Le puglej, kulk cajta že murost sešema in kedr u murost suh in pa tiste kase, ke za sešejne gnar vn jemleja, kašna glorijsa u tu.«

Ke sm vidu, de ma žolnir prou, sm se

1. Vsi naši podaniki, naj pripadajo katerikoli narodnosti in veri, imajo osebno svobodo in so enaki glede na svoje pravice in dolžnosti nasproti carstvu.

2. Nihče se brez zakonskih razlogov ne sme tirati v preiskavo, zapreti, staviti v ječo ali kaznovati.

3. Pod nobeno obliko in pretvezo se ne dopušča osnovati izvanredna sodišča ali komisije. Nihče nikogar ne sme pozvati na odgovornost, razun tistih zakonskih oblasti in sodišč, ki so glede na njega in njegov delokrog kompetentne.

4. Prebivališče vsakogar je nedotekljivo. Ni svobodno v kako hišo stopiti ali pred njo stražo postaviti, kakor samo na način, ki je po zakonu določen.

5. Policijski uradniki in drugi uslužbenci nimajo pravice pod to ali ono pretvezo ali v tem ali onem nalogu preganjati koga iz drugih razlogov, kakor jih predpisuje zakon.

6. Naši podaniki imajo pravico potovati v katerokoli zemljo, bodisi radi posla, bodisi iz drugega vzroka, in se smejo tudi sestati s katerimikoli ljudmi hočejo.

7. Tiskovin ni treba predlagati državnim kontrolam pred objavo. Zasebna pisma in listi se ne smejo na pošti zadrževati ali ustaviti. Tiskovni pregreški se obravnavajo pred rednimi sodišči.

8. Veda je svobodna.

9. Razun tistih, ki pripadajo armadi, se nikogar ne sme proti njegovi volji imenovati za katerokoli službo. Uradnikom ni treba poslušati zapovedi, ki so v nasprotju z zakonom in svobodno jim je podati demisijo, kadar hočejo. Oni so odgovorni za točno izvršitev prevzetih službenih poslov.

10. Veliki vezir predlaga, oziroma izbere ministre razun Šeik-il-izlama (vrhovni poglavar mohamedanske konfesije) ter ministrov za vojno in mornarico. Njegovi predlogi so podvrženi naši (sultanovi) sankciji. Velikemu vezirju pripada nadalje izvolitev diplomatskih zastopnikov vseh vrst pri inozemskih vlasteh z odobrenjem ministra za zunanje zadeve, nadalje imenovanje valijev (guvernerji) z odobrenjem ministra za notranje posle ter izbira članov državnega sveta z odobrenjem predsednika istega. Imenovanje ali pa, če je treba, premeščenje in odstavljenje uradnikov kakor tudi predlog, da se jih odklika ali poviša v ministrstvih in vilajetih, se vrši z odobrenjem ministra ali šefa one upravne oblasti, kateri pripadajo, imenuje jih pa dejansko in konečno veliki vezir.

11. Vsak uradnik sprejema ustmene in pismene zapovedi izključno od svojega šefa in se ima vedno obračati samo na svoj pristojni departmá. Šef sam daje svojim uradnikom naloge. Toda on nima pravice ustmeno ali pismeno dajati zapovedi kakemu departmáju ali uradniku, ki ne spada pod njegov delokrog.

12. Ako se konstatira, da se je o imenovanju, premeščenju ali odstavljenju kakoga uradnika zgodila pomota ali nepravilnost, je veliki vezir dolžan vse potrebno ukreniti, da najde vzroke, pomoto popravi in odstavi tiste uradnike, o katerih se je dognalo, da so ali iz samovolje zakrivili nerednosti ali pa niso vstanu izpolnjevali svojih dolžnosti.

13. Proračun rednih ter izrednih državnih izdatkov se mora brezpogojno za-

lepu pr useh devetnajsteh žolnirjih spuštliu puslovu, tistmo deluce, ke je na jeze fajfa basu, sm pa dau za en pajkic tubaka in sm šou pučas ub cesarskmo grabne preke Kudelum. Kumi sm ja pa prmahu ke du Štepanškega musta, je pa že ceu jez za mana pu vod prplavu, in sam tu je še sreča, de se je ush devetnajst žolnirju iz delucam ured rešil, de uja saj lohka začel druh let ta jez iz nouga pustaulat.

Zdej, ke sma se že tud ud ta nouga jeza, ke ga že več ni, pumenil, zdej pa lohka še tud redehterje ud ta »Sluvenškega Naruda« u misu uzamem, ke sa u takeh skrbeh, de b birti in pa peki u Škofilok na pršli pr slaunast našeh teluvadcu prekrat, kokr prideja prekrat berti pr leberalneh banketeh, če jm bl lep bešteke na miza pustaulja. Ta skrb je use hvale uredna, kedr je putrebna; kar pa pr našeh ldeh ni, putrebna b pa bla taka skrb pr leberalneh slaunasteh, če b berti in druht prudajalci šunkna in drugeh takeh sladkari na bli že sami tulk pametn, de leberalcem use tu kar na popndeklnasteh talarjih predajajo, žlice, vilce in nože morja pa leberalci sami iz saba prnest, tku, de je prouzaprou tud za leberalne slaunast ta »Naruduva« skrb kulkr tulk udveč, saj u Iblan. Kedr uja pa leberalci šli kam na deželasoje sitnast stresat, ker še berti na puznaja leberalne navade, uma pa že tud mi ta »Sluvenškmo Narude« pumagal in gledal na vornga, de na uja berti preveč škode trpel.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

četkom vsakega leta objaviti. Istodobno se morajo objaviti proračuni posameznih departmájev in vilajetov.

14. in 15. točka določata, da se ima po reviziji obstoječih zakonov ter reorganizaciji ministrstev sklicati parlament. Nato konča akt: Dano 3. redžeba (1. avgusta) 1326 (1908). Abdul Hamid.

Iz Senožet.

V zadnjem času sta zagledala v »Narodu« dva dopisa iz Senožet beli dan. Prvi 25. julija, drugi 4. avgusta. Oba prihajata od ene in iste osebe; v prvem se poroča o veselici, prirejeni dne 19. julija od liberalnega senožetškega »izobraževalnega« društva; v drugem pa napada prav neotesano vojaško oblast, ker je odredila vojaške vaje 47. pešpolka v senožetškem okolišju od 3. do 12. avgusta. V obeh dopisih pa je nagromadil pisec toliko protislovij, da je vredno kratko odgovoriti.

Dopisnik toži, da razsaja v Senožetah že od maja meseca škrlatica, kar je res. Nikakor pa se niso odredile takoj že maja meseca ob pojavu škrlatice najstrožje varnostne odredbe, da bi se zabranila razpásitev škrlatice. Šola se je zatvorila šele koncem junija, ko sta sredi maja in začetkom junija umrla dva učenca, in vendar je bilo med otroci središče te bolezni. Vprašamo gosp. zdravnika dr. Gregoriča in pa senožetško županstvo, kdo je tedaj kriv širitve škrlatice? So-li mar take pozne odredbe, ko je bolezen zahtevala novih žrtve, hvale vredne? Zato se pa tudi »nam čudno zdi, da neko društvo, ki ne premisli, koliko zla povzroči taka bolezen na deželi«, prireja v ravno istih prostorih, odkoder se je baje zanesla škrlatica, svojo veselico, na katero vabi ljudi iz Trsta, Ljubljane, Dolenjske in Notranjske! Gospoda, kje ste bili takrat z vašim ogorčenjem, katero bruhate sedaj po nepotrebnem na vojaške oblasti? Nili bila dne 19. julija ob prireditvi veselice dosti večja nevarnost, kakor pa 3. avgusta ob dohodu vojaštva, da se iz Senožet ne prenese škrlatica, ki je »toli nalezljiva še po mesecih, med cele kronovine?« Da, tudi mi ne razumemo, da gosp. zdravnik dr. Gregorič in pa senožetško županstvo »ne upoštevata takih momentov«. Zakaj se ni zaprla pivovarna, ko je zbolel za škrlatico njen delavec, ne takrat, ko je oče za škrlatinko umrlih dveh dečkov hodil na delo v pivovarno? Namesto, da bi se zaprla, se pa priredi ravno v pivovarni veselica! Seveda gosp. Liebmann je »dober prijatelj« liberalnega društva, in je že »pri marsikateri priliki pomagal prirediteljem veselice« tega društva, kojemu načeljuje gosp. dr. Gregorič.

Kamenje naj meče torej liberalni dopisnik na svoje društvo in ne na vojaške oblasti!

Kar pa se tiče prošnje senožetške občine, da ne bi bilo vojaških vaj, naj si pa senožetški gosp. župan zapomni, da je le v Senožetah veljavna njegova oblast. Tudi mi smo ene misli z dopisnikom »Naroda«, da »se radi škode po sliši prizadeti cel okraj obvaruje poškodba«, koje veselice, pri katerih se navaja mladina le v pijančevanje po cele noči in k zapravljanju, že tako »udarjenemu, tlačnemu kmetu provzroč«. Kaj ne, to ni seveda nobena škoda kmetova v očeh liberalcev? Kmetu se bode škoda cenila po vojaških vajah, in vsak se vanjo lahko zglesi, da se mu povrne od vojaške oblasti. Kdaj povrnete vi škodo kmetu, ko je njegova mladina po takih veselicah nesposobna za delo? Na ljudske zastopnike pa se nimate prav nobene pravice sklicevati, ker niso izvoljeni od vas.

Sklepno se nam pa zdi jako netaktno v liberalnem dopisu, kakor bi se hotelo izigravati politično okrajno oblast proti vojaški oblasti. Ako pa liberalni dopisnik še ne bode miroval po »Narodu«, on, ki »ljubi mir«, mu bodedmo pa še odgovorili in tudi povedali, kje tiči pravi vzrok napadov na vojaške oblasti.

„Klerikalna“ vlada v Belgiji.

Ravnokar je izšla statistika (Annaire Statistique) za leto 1907, v kateri se jasno vidi, kakšen je bil napredek v tako razvpiti Belgiji pod »klerikalno« vlado. Statistika priobčuje politične, intelektualne in moralne razmere dežele. Oglejmo si, kaj se je storilo za šolo, v prvi vrsti za ljudsko šolo. V srednjih in visokih šolah se je tekom zadnjih 25 let storil velik napredek. Posebno v srednjih šolah se je že mnogo tacega vpeljalo, kar hočejo pri nas šele sedaj uvesti kot »reforma«. Za svobodo pouka v šolah jamčijo država. Vsaka občina si lahko prostovoljno, na lastne stroške vzdržuje občinsko ali pa takozvano »svobodno« šolo, ali pa oboje. Svobodne šole stojijo večinoma pod vodstvom državno izprašanih redovnikov. Take šole ne stanejo občine več; del nič in dobijo veliko-

krat celo državno podporo. Šolske obveznosti svobodna Belgija ne pozna. Da ljudstvo vsled tega šolskega sistema ne trpi kode na izobrazbi, pričajo sledeče številke iz statistike: Razne ljudske šole so imele leta 1900 — 883.518 učencev. Med tem ko je omenjenega leta prišlo na sto prebivalcev 1186 učencev, se je leta 1906 višalo število učencev na 1221. Predbavilovanje socialnih demokratov in liberalcev, da obiskuje premalo otrok šolo, je težljivo, kajti število analifabetov, katerih je bilo leta 1890 216 odstotkov prebivalstva, je do leta 1907 padlo na 906 odstotkov. Meščanskih šol je bilo leta 1905 4077, leta 1906 pa je 4215. Število učencev na teh šolah se je ravno isto leto zvišalo od 201.061 na 208.656. Torej za 7595 več. Obrtnih in trgovskih šol je bilo leta 1906 209, katere je obiskovalo 17.663 učencev. 154 privatnih šol je obiskovalo 17.663 učencev. Naj omenim še neko važno napravo na belgijskih šolah, to so šolske hranilnice. Take hranilnice ima že 8117 ljudskih in 1625 drugih šol. Vlagatelj imajo te hranilnice 459.816, ki so seveda sami učenci. Vsota prihranjenega denarja znaša 11.662.292 frankov. Na enega učenca odpade torej 25 frankov.

Naj navedem še nekoliko števil iz belgijske trgovine. Promet v belgijski trgovini se je tekom treh let zvišal za dve milijardi! Od celega prometa, ki znaša 6.247.800.000 frankov, odpadejo tri milijarde 454 milijonov na uvoz in dve milijardi 793 milijonov na izvoz. Največji je bil promet z Nemčijo, ki je znašal eno milijardo 407 milijonov. Najmanjši, pa vse eno večji kot druga leta, je bil z državo Kongo. Znašal je 87 milijonov. Mnogo večji je bil tudi promet na morju. Leta 1905 se je ukrcalo v belgijske luke 9257 ladij s 11.615.856 tonami, leta 1906 pa se je ukrcalo 10.247 ladij z 12.945.568 tonami. Belgijska mornarica je štela leta 1906 dve jadrnici in 73 parnikov s 112.515 tonami. Belgijska železniška proga je dolga 4574 kilometrov, od katerih je 4013 kilometrov v državni upravi. Poslužilo se je te železnice leta 1906 152.237.941 potnikov. Privatne železnice pa so prepeljale 17 milijonov in pol potnikov. Dobro delujejo tudi brzojavne postaje, katerih je 1328, z 2918 aparati. Ravno isto je s telefonom. Telefonska proga je dolga 126.792 kilometrov. Telefonskih razgovorov je bilo leta 1906 63.284.183. Seveda se bodo leta 1908 te številke še mnogo povečale. Potem pa bodo prišli razni socialnodemokratski in liberalni »učenjaki« ter bodo govorili o Belgiji in drugih »zaostalih« katoliških državah. Naj jim tekne!

Tedenski pregled.

Kmečka zveza je imela shod v Šmartnem pri Kranju. Sprejela se je resolucija za odpis vseh državnih davkov za letošnje leto. Shod je imela K. Z. v Salkovi vasi pri Kočevju.

Povodeni je bila v vipavski in braniški dolini. Tudi v tržaški okolici je napravila mnogo škode.

Splošni štrajk je v medvodski, goriški in veški papirnici.

Tobačno delavstvo je imelo shod v »Unionu« v svrhu draginske doklade, ki naj znaša 25 odstotkov redne plače.

Malo podpora kmetom je povzročil finančni minister. — Deželna vlada pa je naredila napako, ker je določila, da razdelita podpora liberalna zveza in Gospodarska zveza.

V tržaški okolici se pridno snujejo krščanska izobraževalna društva.

Veliko velesrbsko zaroto so odkrili. Srbi, katere podpirajo nekateri Madžari, hočejo vse hrvaške in slovenske dežele posrbiti in priklopiti Srbiji Hrvatsko, Slavonijo, Bosno in Hercegovino pod žezlom kralja Petra.

Slovensko učiteljstvo je imelo shod v Pragi. Udeleženci slovenskega učiteljstva se družijo z zastopniki svobodne misli.

Okrožnico, v kateri opominja, naj zbirar duhovstvo mladino, je izdal sv. Oče.

Na Francoskem so poskusile strokovne organizacije napraviti generalni štrajk, pa se ni posrečilo. Sedaj se je priklopilo 80.000 rudarjev anarhistično-socialni konfederaciji.

Na Ruskem se po nekaterih gubernijah pojavlja kolera.

Fallerova hči je bila poročena civilno in cerkveno. Fallieres sam je bil navzoč pri cerkveni poroki.

Na Ogrskem so sestavili volivno reformo, ki ima prozoren namen vse nemažarske narodnosti oropati pravičnega zastopstva. Weckerle je vladarju ponudil svojo demisijo, ako ne potrdi reforme. — Mažarski orožniki so napadli hrvaške romarje in jim strgali cerkvene zastave in valjali po blatu. Zastave so imele hrvaške kokarde.

Goriški glavar je postal dr. Pajer, namestnik pa dr. Gregorčič.

V Turčiji je po odpravi cenzure nastalo 265 novih časnikov.

Marijanski kongres v Ljubljani se odloži na nedoločen čas. — Novi telovadni odseki so se ustanovili v Mariboru, Spodnji Idriji, Košani in Borovnici. — Jubilejna slavnost v Postojni so priredila notranjska gasilna društva. — Ponesrečil se je v Zagorju ob Savi v kamnolomu Miloš Komadina. — Ustrelil se je Vilko Virant, bivši učitelj v Dol. Logatcu. — Velik uspeh z zrakoplovom je dosegel zrakoplovec Wright. — Za avstrijski vojni zrakoplov se je že nabrala precejšnja svota na poziv ministra Schönauha. — V Lipici v kobilarni je napravila strela nekaj škode. — Na Ogrskem imajo 651 mlekarških zadrug. — V Splitu se je 5., 6., 7. avgusta vršil katohetski shod in tečaj slovenskih in hrvaških katohetov. — Pri sv. Bolfenku na Štajerskem so slovesno odkrili spominsko ploščo dr. Muršecu, zaslužnemu slovenskemu rodoljubi. — Umrli je v Škofji Loki dr. Anton Arko, okrajni zdravnik, v Ljubljani pa starosta slovenskih planincev Fr. Kadilnik. — Kmetijska družba kranjska je dobila 20.000 K podpore za pospeševanje živinoreje. — Jubilejno dopisnico izda poštna uprava 18. avgusta. — Maroška ekspedicija stane francosko v štirih letih 345 milijonov.

Godovi prihodnjega tedna.

Nedelja, 16. avgusta: Rok, Hijacint.
Ponedeljek, 17. avgusta: Liberat, Sibila, Benedikta.

Torek, 18. avgusta: Joahim, Helena, Agapit.

Sreda, 19. avgusta: Ludovik Toled., Julij.

Četrtek, 20. avgusta: Bernard, Štefan.
Petek, 21. avgusta: Ivana Frančiška, Adolf.

Sobota, 22. avgusta: Timotej, Hipolit.

Idrijske novice.

iNogo si je zlomil v četrtek dopoldne rudar Jernej Pivk, ko je delal v jami. Prepeljali so ga v rudarsko bolnišnico. Ker je še mlad, niti 20 let star, je upanje, da kmalu preboli nezgodo.

i Mlad umrla. »Jednakopravnost« se je njega dni bahala, koliko naročnikov ima. Bero jo v Ameriki, roma na Nemško, v Srbiji ima somišljenike itd. Ne dolgo po tem hvalisanju pa je umrla na jetiki. Ni bilo naročnikov ne podpornih čalnov, katere so celo pri bratih v Ljubljani zamen iskali. Sedaj se hvali »Naprej«, da ima celo v Rimu v papeževi palači Vatikanu pristaša, ki ga bere in razlaga tovarišem, kaj se na Slovenskem imenitnega zgodi. Kako je papir res potrepljiv! Morda se bo dobil kateri med braveri, da bo še to vrjel, a razsodni čitatelj se bode od srca smejal, kake budalosti je mogoče dandanes spraviti v svet. In ljudje, ki si upajo tako farbat čitatelje, hočejo skrbeti za »prosveto« ?!

Tržne vesti.

Dne 13. avgusta 1908.

Promet v ržnju je vedno majhen, ker se niti konsum niti prekupec ne upa na trg. Mlini pokrivajo le prvo potrebo, ker daljših in večjih dobav nimajo. Tendence omahljiva, vendar so cene z ozirom na soboto skoraj neizpremenjene. Ponudbe so sicer obilnejše, vendar lastniki ne silijo z blagom.

Večje zanimanje uživa ječmen, akoravno je promet še jako neznaten, ker se sedaj fino blago še ne ponuja.

Budimpešta notira efektivno pšenico: 11:20 do 11:35, 11:27 do 11:44, 11:35 do 11:53, 11:36 do 11:58, rž 9:25 do 9:45, turšico 7:10 do 7:40, oves 8:10 do 8:45, ječmen 7:80 do 7:90.

Moka.
Položaj kupčije z moko je postal slabji, ker je zanimanje za kup na dobavo izginilo. Le za takoj se tu pa tam povprašuje. Cene neizpremenjene. Boljša je kupčija z otrobi.

Budimpešta notira povprečno: pšenično moko št. 0 K 17-80, št. 1 K 17-50, št. 2 K 17-20, št. 3 K 17—, št. 4 K 16-80, št. 5 K 16-50, št. 6 K 16-20, št. 7 K 15-20; rženo moko št. 0 K 15-10, št. 0/1 K 14-70, št. 1 14-30; otrobi fini in debeli K 5-70, rženi K 5-80 do 6—, fini otrobi za september, december K 5-80, debeli K 5-75 do 5-85, klajna moka K 7-70 do 7-90.

Špirit. Cena tega predmeta je nekoliko padla. Zanimanje za poznejše blago je precejšnje. Promptni triplo notira Praga K 149-50/75, denaturiran špirit K 45-25/50.
Sladkor. Sirovi sladkor je zopet napravil korak navzdol. Za rafinado zahteva druga roka nižje cene.

Slavnostna himna zlatomašniku svetemu Očetu, papežu Piju X.

za mešan ali moški zbor, spremljavo orgelj ali orkestra zložil

:: Ignacij Hladnik. ::

Cena partituri 60 h, posamni glas 10 h, instrum. glasovi v prepisu 2 K.

1835 5-3

BERSON

Gumilje-ve pete.

Največja udobnost! Mirno, lito stopanje. Zlasti blagodejne za nerovne in glavobolne so le „Berson gumiljeve pete“.

Dobse v tozadnih trgovinah. Pristne le z vtiškom „Berson“.

Edini izdelovalci:

Sigmund Beer & Sohne
Wien, VI/2

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh go-
stilah! — Zahtevajte „Slovenca“
na kolodvorih!

MATTONIJEV GIESSHÜBLER

naravna alkalična kislina

najboljša dietična in osve-
žujoča pijača.

preskušena pri želodčnih in črevesnih katarjih, obistnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo najveljavnejši zdravniki kot bistveno ~~in~~ podpiralno sredstvo ~~in~~ pri karlovarjskem in drugih kopeliških zdravljnjih in kot poznejše zdravilo po 24 38 kopeljih v trajno porabo. (VII.)

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti nastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lasniku-Ljubljana. 114 52-33

Licitacija.

Na južnem kolodvoru v Ljubljani bode v **ponedeljek, 17. t. m.**, ob 11. uri predpoldne **prodano** 1979 1-1

6 vago nov premoga.

V mešani trgovini izurjena 17 letna

dekle

iz dobre krščanske hiše večša slovenskega in nemškega jezika poštna in zvesta **išče službe** v kaki prodajalni, ki je na dobrem glasu. Ponudbe v upravnishvo „Slovenca“.

1968 2-1

Poštena krščanska družina sprejme pričetkom šolskega leta

dva dijaka

na hrano in stanovanje. — Ponudbe pod „T“ na upravo „Slovenca“.

1821 4

Majhno stanovanje

je za **oddati** ali takoj ali pa z november terminom. — Stari trg št. 10. — Povpraša se tam v pro-1845 . . . dajalni. . . 5-4

Opozorilo.

Ako bi kako zemljišče ali trgovino vsake vrste, hotel, vilo, gostilno, graščino, opekarnico, sanatorij itd. itd. v mestu ali na deželi **hitro in diskretno** radi **prodali** ali **kupili**, ako iščete **posojila** ali **soudeležbe**, obrnite se zaupno na

„Prvo zemljiščno upravo“
(Erate Realitäten Verwaltung)
Dunaj, VIII., Albertgasse 30.

Prve vrste strogo reelno, kulantno, največje in strokovnjaško podjetje.

Zastopstva v vseh deželah Avstro-Ogrske in v sosednjih državah. Generalni zastopnik pride prihodnje dni semkaj. Ako želite njegovega brezplačnega obiska zaradi pregledanja in dogovora, nam, prosimo takoj naznanite. Največji promet s kupčijami med Dunajem in provinco.

1972 1-1

Kdor želi kupiti:

dobre **kranjske klobase**

velike . . . . . po 34 vin.
male . . . . . „ 18 „

slanino (špeh) **svežo** kg I K 40 „
prašičevo meso sokožo „ I „ 24 „

po povzetju, naj se obrne na naslov:

Andrej Zorman
1976 2-1 **Cerklje pri Kranju.**

Sprejme se takoj **samostojna prodajalka**

za konfekcijsko trgovino pri **A. Lukič**, Ljubljana, Pred škofijo 19. 1980 1

V Ameriko in Kanado

najzloženja, najcenejša in najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**

641 25 **Bližnji odhod:**
iz Trsta, domačega pristanišča: Slavonija 25. avgusta 1908. Panonija 8. septembra 1908. Karpatija 22. septembra.
iz Liverpoola: Lusitanja največji najlepši parnik 5. septembra, 3. in 24. oktobra. Mauretaniya 22. avgusta, 12. sept. 10. oktobra.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek**, Ljubljana, Slomškove ul 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

D. Démeter Bleiweis-Trsteniški

strokovni zdravnik za notranje bolezni in za bolezni v nosu in vratu

ordinira od dne 15. avgusta do 1. setembra

le ob sobotah. 1973 1-1

Ana Potočnik

izprašana babica 1941 3-2

v Ljubljani, Škofje ulice 11a

ki je v deželni bolnici v Ljubljani napravila **porodniški izpit z izvrstnim uspehom**, priporoča se cenjenim damam za izvrševanje svoje prakse.

Prodajalec ali prodajalka

ki hoče na svojo roko **začeti trgovino**, dobi po nizki ceni

poslopje

na deželi v **najem** za več let. Naslov se dobi pri upravnistvu „Slovenca“. 1779 3-3

Služba 1958 2-2

občinskega tajnika in organista

se takoj **odda** v **Selah na Koroškem**. Prošnje do 1. septembra 1908. Plača po dogovoru.

Županstvo Sele, pošta Borovlje, Koroško.

Sprejemem takoj 1967 3-2

pomočnika,

kateri je popolnoma zmožen železninarske stroke.

J. KRASOVIC, trgovina, Žalec.

Gozdnega manipulanta in delovodjo

sposobnega, vestnega in treznega, **iščem** za novo parno žago v Krupi pri Banjaluki v Bosni. Plača po dogovoru, nastop službe takoj ali v 14 dneh.

Ivan Božič

Gerovo preko Rakeka.

1962 3-2

Kuharica

vešča vsega gospodinjstva, stara 30 let, **išče službe**, najraje v kakem župnišču na deželi. Nastop takoj.

Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“. 1937 3-3

Učenec

za **mizarski obrt** se **sprejme** v poduk pri **Andreju Kregarju**, mizarju, Vižmarje pri Št. Vidu nad Ljubljano.

Sprejme se takoj 1954 3-3

1 mizarski pomočnik in 1 vajenec

pri mizarskem mojstru **Ivanu Goltes**, Spodnja Šiška št. 44.

Stanovanje

za takoj ali za 1. november **išče** mirna stranka. — Naslov se izve pri upravi lista. 1950 3-3

*Potniki v Ameriko kateri želijo dobro, po ceni in za nesljivo potevati naj se obrnejo na **Simona Kinetelca** v Ljubljani, Hodoševske ulice 20. Šiškeverstrna. Pojasnila daje se brezplačno.*

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Iz proste roke se **proda** 1928 3-3

posestvo v Vižmarjih št. 61

pošta Št. Vid nad Ljubljano. Lepa zidana **hiša** tik glavne ceste z vpeljanim vodovodom, pripravna za gostilno, trgovino, posebno pa za kakega peka, ker daleč na okrog ni nobenega. Ima lepo dvorišče, na dvorišču močno obokan hlev in veliko šupo. Okoli hiše je velik, z mrežo ograjen vrt, oziroma njiva, in še posebej ograjen vrt za zelenjavo z lepo poletno hišico.

Ustna ali pismena pojasnila daje posestnik ravno tam.

Surovinsko društvo čevljar-ske zadruga v Ljubljani sprejme takoj 1961 2-2

blagajničarko

katera je večča slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, s primerno kavcijo. Plača po dogovoru. Nastop takoj.

Ponudbe naj se pošilja na **Sv. Petra nasip št. 7 v prodajalno**.

Slavn. občinstvu vljudno naznanjam, da sem svojo

na **Glavnem trgu št. 21** se nahajajočo **mlekarno** preselila na **Francovo nabrežje** poleg **Ribjega trga**.

V svesti si, da sem svoje dosedanje naročnike postregla točno in vestno ter z najboljšim, garantiranim pristnim mlekom, priporočam se tudi nadalje blagohotnosti z vljudno prošnjo, da me tudi v obližju novega stanovanja stanujoče občinstvo s cenjenimi naročili počašča. Velespoštovanjem

1944 3-2 **Fani Fabjan**.

4 posestva:

eno v obsegu nad 250 oralov in tri v obsegu po nekaj nad 100 oralov, vsako s poslopji in obdelana ter ležeča v rodovitnem kraju **Istre** ob istrski železnici Trst-Buje, so pod ugodnimi pogoji na **prodaj**.

Na vsakem posestvu se nahaja veliko nasadov ameriških trt; eno posestvo je posebno ugodno za kakega trgovca z vini.

Natančneje poizvedbe pri g. **Edvardu Dolencu**, veleposesniku v **Orehku pri Prestranku**, ali pa pri g. **dr. Mateju Pretnerju**, odvetniku v **Trstu**. 1938 3-2

Rimske toplice Tržič (Monfalcone) na Primorskem.

Stalna toplota 38-40° R. — Sezona od 1. junija do zadnjega septembra. — Zlasti priporočljivo proti protinu, trganju, išijasju, ženskim boleznim itd. — Lastnina kneza Thurn Taxis-a.

1057 16

Oskrbništvo Rimskih toplic.

Sir domačega izdelka

ki ga ima vedno v zalogi v poljubni množini, najboljši kakovosti ter ceneje kot kjerkoli drugod, priporoča velecenjenemu občinstvu v Ljubljani in okolici

1572 14

velespoštovanjem

Mlekarska zveza v Ljubljani.

= Hlebi so od 12 do 35 kg teški. =

Cenik na zahtevo brezplačno in franko.

Solidna postrežba!

Izborno blago!

Zakaj v tujini iskati, Če najboljšo pred pragom leži.

1401 20-10

Planinškova pražena kava

se je vpeljala v kratkem času širom sveta.

In zakaj???

Ker je najfinejša kakovosti; zato priljubljena.
ker je strokovno potom vročega zraka pražena; zato fino aromatična.
ker je prosta nezrelim in nezdravim zrn; zato zdravju neškodljiva.
ker je **najizdatnejša** zato **najcenejša**.

Prva ljubljanska velika žgalnica kave

Karel Planinšek

Ljubljana, Dunajska cesta, nasproti kavarne Evrope.

Solidna postrežba!

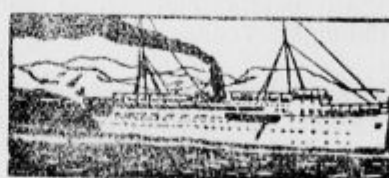
Pozor!

Za **prevažanje vsakovrstnega blaga**, bodisi na postaje železnic ali z njih, se gg. trgovcem, obrtnikom ter slavnemu občinstvu sploh najtopleje priporoča domača tvrdka

Josip Skerlj spediter.

1970 12-2

Nizke cene!

Zabavne vožnje Austr. Lloyd v Trstu

s posebnim parnikom „Thalia“.

Potovanje IX. iz Bremerhavna v Trst od 5. septembra do 1. oktobra v znamenita morská kopališča atlantskega oceana, na Špansko in v Alžir. Vožnja po morju z oskrbo stane od 520 K višje.

Potovanje X. v severno Afriko, na Špansko in Baleare iz Trsta od 8. oktobra do 4. novembra. Cena vožnji po morju z oskrbo je od 650 K višje.

Potovanje XI. iz Trsta od 10. novembra do 4. decembra na Malto, v Tripolis, Egipt in na Grško. Vožnja po morju z oskrbo od 600 K višje

Vožnje po suhem aranžira potovalna pisarna **Thos. Cook & Son**, Dunaj, I, Stephansplatz 2, pod pogoji, ki so označeni v posebnih programih. 1834 6-3

Pojasnila daje **R. Ranzinger** in **Edvard Kristan** v Ljubljani, kakor tudi glavna agentura **Austr. Lloyd** na Dunaju, I, Kärntnering 6.

Podružnica

v **Spiljetu**.

Dejavnostna glavna 1
11 K 2.000.000. 11

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostno papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica

v **Celovcu**.

1 Rezervni fond 11
11 K 200.000. 11

Velesrbi.

Kralj Peter hudo kompromitiran. Kralj Peter pošlje cesarju Francu Jožefu lastno-ročno pismo! Revolucionarni statut je avtentičen.

Dunaj, 14. avgusta. (Posebno poročilo.) Neki hrvaški, na Dunaju bivajoči politik izjavlja: Kralj Peter srbski je vsled Nastičevih odkritij hudo kompromitiran. Bajne namerava cesarju Francu Jožefu poslati lastno-ročno pismo in na ta način ovreči trditve Nastičeve ter zagotoviti ga lojalnosti srbskega dvora. Od ene strani se trdi, da bo poslal pismo po posebnem kurirju, drugi, da je že sestavljeno in da ima srbski poslanik na Dunaju nalog ga Francu Jožefu izročiti. Kralj Peter je strašno konsterniran, ker je ravno zdaj nameštal po sklepu trgovinske pogodbe z Avstrijo naprositi za sprejem pri cesarju Francu Jožefu. — Glede na Nastičevo brošuro je dejal taisti politik, da napravi naj vtis, da je od Raucha naročena, da razbije hrvaško-srbsko koalicijo. Toda velesrbski fantasti s koalicijo nimajo nič opraviti. — Velesrbske sanjarije so se po mnenju istega politika začele posebno intenzivno, ko je kralj Peter zasedel srbski prestol. Brata Pribičević sta se te eksaltirane politike udeleževala na svojo roko.

Nastič je izjavil o komuniqueju srbske vlade, ki dementira njegove trditve, sledeče: Izjavijam odločno, da sta srbska vlada in kralj Peter v najožji zvezi z velesrbsko propagando in da bo preiskava to tudi dokazala. Trditve srbske vlade, da stotnik Nenadovič ni kraljev zaupnik, je bosa. Ves svet ve, da je Nenadovič, ki spada med Aleksandrove morivce, Petrov ljubljenec. — »Pester Lloyd« poroča, da je Nastičev faksimile o revolucionarnem velesrbskem statutu avtentičen in da tega Milovanovič v svoji cirkularni depesji ne taji. — Včeraj so na nalog drž. pravdnika zaprli srbska trgovca Vegliča in Livkoviča ter bivšega jurista Livkoviča ravno, ko so hoteli prestopiti na srbsko mejo. — Nastič je bil včeraj zaslišan skoro celi dan. Bajne je zopet kompromitiral več oseb in bodo vsled tega sledile nove aretacije. — Bajne se je poslanec Budisavljevič mudil v Budimpešti, da bi ogrske kroge pridobil za to, da ne bi parlament izročil srbskih poslancev, ako bi sodišče to zahtevalo, češ ne gre vsako svobodnejše nacionalno gibanje označiti za veleizdajo. Umazani »Pokret« dolži katoličane in njihovo glasilo, da so v zvezi z Nastičem in Rauchom. Imenuje katoličane »nekastrirani nosilci ljubavi Kristove.«

KAKO SO PRIŠLI VELESRBSKI PROPAGANDI NA SLED?

Zagreb, 13. avgusta. Drž. pravdnik Accurti je izjavil, da velesrbski propagandi niso prišli na sled vsled Nastičeve brošure, temveč na sledeči način: Pred nekoliko meseci so zasledili, kako je neki bivši častniški namestnik izkušal vojake pridobiti za velesrbsko idejo. Ta človek je v zaporu in se še zdaj nadaljuje preiskava. Iz Kostanjice in Dubice pa so se že dolgo časa pošiljale okoli knjižnice, v katerih se je zabavljalo proti cesarju in propagirala misel, da se hrvaške in slovenske dežele združijo s srbskim kraljestvom. (Ti Velesrbi so pač, če se izkaže vse to za resnično, veliki otročaji. Že s tega ozira se jim morajo priznati pri eventualni kazni zelo olajševalne okolnosti.)

Zanimiva poročila o Turčiji.

Za preobratom v Turčiji tiči Anglija!
(Posebno poročilo »Slovenca«.)

Dunaj, 14. avgusta. Od posebne diplomatske strani se poroča: Sedanjí preobrat v Turčiji se napačno pojmuje. Nikakor se ne da izvajati iz namah nastale voj. mladoturške revolucije, kateri se je sultan takoj udal. Kdor pozna turško državo, se tej razlagi zamore le smejati. Francoski listi so trdili, da je pruski general Goltz, reorganizator turške armade, sultanu po naročilu nemške vlade svetoval, naj reformno akcijo velesil, zlasti Anglije in Rusije s preobratom prepreči. Ta razlaga je tudi napačna in jo je veliki vezir Kamil paša zadnjič popolnoma ovrgel, ko je povdaril, da Turčiji prijateljstvo z Nemčijo v zunanjih zadevah nikoli nič ni koristilo. Rusko časopisje trdi, da sta sultana pregovorila dva uradnika, Said Küciük in Kiamil, naj poizkusi z mladoturki, da onemogoči, da bi stopil v veljavo nedavno sklenjeni angleško-ruski reform-program. Küciük in Kiamil pa da sta delala pod angleškim vplivom, in preobrat je imel bojda namen, oslabiti v Turčiji nemški vpliv in angleškega povzdigniti. Nekaj

drugih slovanskih listov pa je menilo, da hoče sultan z močno centralistično-ustavno in nacionalno vlado zadušiti avtonomistiško gibanje Makedoncev in Albancev.

Na tem je nekaj resnice, bistva stvari pa ne zadenejo. Abdul Hamid je velik diplomat. Dasi je moral v 33 letih svojega vladanja odstopiti marsikatero provincijo, ni nikdar dopustil, da bi se v notranjosti države kršila njegova suvereniteta. In tako tudi zdaj ni privolil v popolni preobrat v svoji državi, da ne bi za to bil zahteval trdnih garancij. Sultan je vedno zahteval in tudi dobil garancij za vsako koncesijo, ki jo je velevlastem dovolil. Tako je tudi sedaj bilo. Anglija — treba se je spominjati samo na reformni govor Sir Edward Greya v angleški zbornici — je zahtevala, da se za Makedonijo imenuje od sultana neodvisni guverner. Sultan je bil v to pripravljen, zahteval pa je garancij, da ta korak ne bo vedel do neodvisnosti Makedonije. To je Grey sam priznal. Zdjaj je bilo treba poiskati velevlast, ki bi to garancijo prevzela. Mislili so najprej na Avstrijo. Ta bi bila lahko s svojo armado ustrašovala Srbijo in Bolgarijo, da ne bi se preveč po Makedoniji polakomnile. Toda za Avstrijo je že z ozirom na njen notranje-politični položaj in na ljubosumnost Italije ta naloga bila preokljiva in je dunajski kabinet nikakor ni hotel prevzeti. Anglija je potem izkušala za to pridobiti Rusijo. Ta namen je imel sestanek v Revalu. Toda car ni hotel garantirati za neodotakljivost Turčije. Moti se, kdor misli, da se je v Revalu dosegel popoln sporazum med Anglijo in Rusijo glede na Balkan! Ker Rusija ni hotela dati garancij za integriteto turškega carstva, je Anglija, kakor tudi drugače večkrat, stvar popolnoma orbnila: Sultanu je obljubila, da vse reformne predloge ustavi, da v to prisili tudi Rusijo, da bo Srbijo, Bolgarijo in Grčijo prisilila, da odpokličejo iz Makedonije svoje bande, da bo vplivala, da Italija in Francija ustavite svojo politiko represalij (spor zaradi heraklejskih rudnikov; italijanski poštni uradi itd.), da bo celo Turčijo tudi finančno podpirala, ako sultan izvede ustavo v smislu mladoturških zahtev. Potem je Anglija garantirala za integriteto Turčije. — Ta pogajanja je od turške strani vodil Tefvik paša, minister za zunanje zadeve, ki je zato tudi edini med vsemi ministri starega in prehodnega režima še zdaj ostal na svojem mestu. Tako ima Anglija tudi topot vse niti v rokah! Odtod dejstvo, da so vsled turškega preobrata v Peterburgu, Parizu in Rimu zelo iznenadeni in nejevoljni. Nemčija pa se škodoželjno smeji, ker je Anglija svojo zaveznico Rusijo za hrbtom prevarila. Avstriji se seveda vsa stvar še bolj prav, ker so s turškim preobratom odstranjene marsikatero sporne točke, ki bi bile lahko vedle do nevarnih konfliktov, katerih ima Avstrija itak več kot preveč.

Bolgari in Turki.

Dočim Bolgari v kneževini nič kaj veselo ne gledajo preobrata na Turškem. Bolgari v turških pokrajinah manifestirajo s Turki. V Carigradu je ravnokar pričel izhajati nov bolgarski list »Zora«, ki poroča, da pridejo načelniki makedonskih bolgarskih vstašev v Carigrad klanjat se sultanu. Bolgari v Carigradu ustanove politični klub.

Zopet nad 30 oseb pregnanih.

Iz Carigrada je bilo včeraj zopet nad 30 oseb pregnanih. Med pregnanci so večinoma sorodniki in protežiranci prejšnjih mogočnejev.

Turški ministrski svet za znižanje števila uradnikov in plač.

Turški ministrski svet je sklenil, da se zniža število uradnikov. Vsak okraj bo imel odslej le toliko uradnikov, kolikor jih resnično potrebuje. Protekcijske službe vse odpravijo. Plače uradnikom znižajo, pač pa bodo plače redno izplačevane. Za pokojnine, katerih določitev je bila doslej odvisna od dobre ali slabe volje sultanove, bo sklenjen poseben zakon ter se bodo previsoke pokojnine, katere dobivajo nekateri dostojanstveniki, znatno znižale. Novi artiljerijski minister Riza paša je v svojem ministrstvu odpustil 495 uradnikov. Urad za šifrirane brzojavke so popolnoma odpravili.

Srbi in Turki.

Veliko odposlanstvo belgrajskih meščanov namerava 20. t. m. potovati v Skopje in Solun čestitat turškemu prebivalstvu, da je dobilo ustavo.

Konfiscirane tiskovine se vrnejo.

Turško notranje ministrstvo je odredilo, da se vse knjige, časopisi in zemljevidi, ki so bili pod staro upravo konfiscirani in leže sedaj v raznih vladnih skladiščih, vrnejo lastnikom.

Srbi hujskajo proti Avstriji.

Iz Carigrada poročajo, da Srbi poizkušajo turški preobrat izrabiti v to, da bi mladoturke nahujskali proti Avstriji. Srbski tiskovni urad pošilja carigradske brzojavni agenturi izvlečke iz hujskačjih člankov srbskih listov s prošnjo, naj te izvlečke turški listi priobčijo. V prošnji se zagotavlja Turke simpatij osem milijonov Srbov, kar Turkom ne more biti brez pomena.

Novo zastave turških polkov.

Vsi turški polki dobe nove zastave v barvah turškega gibanja za svobodo: belo-rdeče.

Izet paša v New-Yorku.

Izet paša je došel v New-York k svojemu sinu, ki je ravnokar odpoklican kot turški poslanik v New-Yorku.

PREDRZNOST BANA RAUCHA.

Ban Rauch je razburil celo Hrvaško. Potrjuje se vest, da je ban Rauch odredil, naj skupni uradi na cesarjev rojstni dan in na dan sv. Štefana razobesijo poleg hrvaške tudi ogrsko zastavo. Za slučaj demonstracij, je ban odredil, naj se postopa z največjo strogostjo. Hrvaški listi upravičeno napadajo bana Raucha, da je to doslej preporno vprašanje rešil kar naredbenim potom.

OBISK CESARJA VILJEMA V REVALU?

»Berliner Tagblatt« poroča iz Revala, da se začetkom meseca septembra sestane v Revalu car in nemški cesar Viljem. Nemški cesar je sicer silno ponosen, se ne boji nikogar in grozi vsem. Ali pri vsem tem ga nekaj tišči in mu ne dajo miru spremenjeni odnošaji v Evropi, ki so petrograjske žice naveli na druge poti. Zato išče zopet in zopet stikov s Peterburgom.

SRBSKA SKUPŠČINA SPREJELA TRGOVINSKO POGODBO Z AVSTRIJO.

Srbska skupščina je v prvem branju sprejela zakonski načrt o trgovinski pogodbi z Avstro-Ogrsko v poimenskem glasovanju s 70 proti 56 glasom. Drugo branje se vrši dne 18. t. m.

ZA POTOMCE ALEKSANDRA BATTENBERŠKEGA.

V Sofiji je pričel izhajati nov list »Patriot«, ki piše, naj se nasledstvo na bolgarskem knežjem prestolu uredi na korist potomcev Aleksandra Battenberškega. List priobčuje sliko prvega bolgarskega kneza in njegovega sina Arsena.

UPORNI KITAJSKI VOJAKI.

Iz Hongkonga poročajo, da so se v Konghanu pri Wuhonu uprli kitajski vojaki, ker je poveljnik dal zapreti nekega njihovega tovariša. Uporni vojaki so umorili poveljnika in več častnikov ter so pričeli pleniti. Nato so se uporni vojaki združili z uporniki v Isinskih gorah.

ATENTAT.

Iz Lime poročajo: Ko je šel včeraj predsednik republike v parlament, ga je z nožem napadel nek Pirola. Predsednik ni ranjen. Napadalec je pobegnil.

Dnevne novice.

+ **Vodstvo S. L. S.** se je v svoji seji dne 13. t. m. temeljito in obširno bavilo s perečim položajem, ki je nastal vsled pomanjkanja krme v kranjski deželi. Sklenilo se je sledeče: 1. Vodstvo S. L. S. soglasno izreka priznanje in zahvalo vsem državnim poslancem S. L. S. za njih naporno prizadevanje, ker so v tej zadevi v polni meri storili svojo dolžnost v tem smislu, da bi dosegli zadostno podporo za kranjsko deželo, in jim izreka svoje popolno, neomejeno zaupanje. 2. Vodstvo S. L. S. mora z velikim ogorčenjem konstatirati, da je od vlade nakazana podpora za kranjsko deželo popolnoma nezadostna in nedostatna, ker ta podpora niti oddaleč ne zadostuje za prvo, hipno potrebo in od pomoč in je le ena sama mala kapljica po tej splošni, velikanski suši, ki se popolnoma izgubi ob splošnem pomanjkanju krme. 3. Državni poslanci S. L. S. se pozivljajo, da, ako vlada hitro in temeljito ne popravi te stvari, oni izvajajo iz tega skrajne konsekvence.

+ **IV redni občni zbor »Slovenske dijaške zveze«** se vrši dne 21. avgusta ob 4. uri popoldne v Gorici, dvorana hotela »Central«. Spored: 1. Branje zapisnika III. rednega občnega zbora, 2. poročilo odbojstva, 3. poročilo revizorjev, 4. volitev novega odbora, 5. Narodnostne razmere med goriškimi Slovenci. Poroča t. ur. Lavoslav Kemperle, 6. izprememba pravil, 7. slučajnosti. — Odbor pozivlja tem potom vse tt. redne člane, da se gotovo udeležijo občnega zbora. Pa tudi druge prijatelje

društva, posebno gg. podporne člane vabimo, naj prihitijo na »Zvezino« zborovanje, da čujejo poročilo o delovanju društva v minulemu letu.

+ **Imenovanja v deželni službi.** Računskim revidentom je imenovan gospod Karol Schweiger. — Oficialom prve vrste gosp. Ivan Peklenk. — Oficialom druge vrste praktikant gosp. Avgust Pichler. — Volonterja gosp. Fr. Selan in Jernej Erman sta imenovana praktikantoma. — Za vrtarja v deželnem dvorcu je imenovan gospod Franc Jeran, paznik prvega reda v prisilni delavnici.

+ **Obrotno-nadaljevalne šole.** V odbor obrtno-nadaljevalne šole v Krškem je imenoval deželni odbor gosp. Lovra Glogovška, posestnika in mizarja v Krškem, v Radečah pri Zidanem mostu pa gospoda Anton Sotlarja, posestnika in trgovca v Radečah.

+ **Kletarstvo.** Gosp. Gombač je imenovan začasnim c. kr. kletarskim nadzornikom pri deželni vladi.

+ **Za »Slov. kršč. soc. zvezo«** je daroval Štefan Dužnik iz Hrenovic 1 krono 32 vin.

+ **Zopet zmaga na Vrhnikih.** Z Vrhnik se nam poroča: V nedeljo imeli smo pri nas volitve delegatov okrajne bolniške blagajne. Liberalci v zvezi s soc. demokrati — Kendič in njegovimi tovariši — hoteli so si na vsak način priboriti zmago. Privlekli so na volišče vse Lončaričeve in Landsbergove delavce — pa vse zaman. Naši domači delavci in delavke so pokazali, da se dosedaj še ne dajo komandirati od tukajšnje liberalne in soc. dem. družbe. Jurcev »Francek«, kateri je hotel takoj po zmagi dobiti družnega blagajničnega zdravnika in blagajnika, naprosil je celo c. kr. okrajno glavarstvo za komisarja — pa zelo se je opekel, ker mora »Francek« komisarja sam plačati. Nerazumno nam je, da je g. Lončarič baje celo svojim delovodjem zaukazal, da morajo vsi njegovi delavci proti nam voliti. O tem bomo še nekoliko govorili. G. podjetnik Lončarič tudi pri »S. L. S.« večkrat dela išče.

+ **Splošna stavka kranjskega papirnega delavstva.** Z ozirom na pičli prostor, ki nam je danes na razpolago in ker smo obširno poročilo o generalnem štrajku kranjskega papirnega delavstva dobili šele danes dopoldne, zazdaj zabeležimo le glavne točke, po praznikih pa celotno poročilo. — Sedanja stavka je največja, kar jih je dozdej na Kranjskem bilo, štrajka namreč 1200 delavcev in delavk. Z ozirom na draginjo in na sramotno mezdo, ki jo ima papirniško delavstvo in z ozirom na to, da drugačnim potom izboljšanja ni doseči, je stavka čisto opravičena. Kako se more dandanes delavka s 35 krajcarji na dan preživeti? Marsikateri gosposki pes porabi na dan dvakrat toliko. Zlasti v večški tovarni so imeli vpeljan tako zvit akord, vrhtega pa hoteli pri malem številu delavstva veliko narediti ter to delo brez odškodnine nalagali delavstvu, da so oškodovali delavstvo in mu mezdo pritrgovali, kjer so le mogli. Več kot na 1 K na dan ni prišla v nobeni papirnici delavka! Podjetniki trosijo po kapitalistovskih listih (»Narod« in drugi) frazo, da so »hujskači« napravili štrajk, kar pa je čisto izmišljeno. Svetnik Brencje je delavstvu ob vsaki priliki slikal posledice štrajka, Moškerc je bil pred štrajkom menda dvakrat navzoč pri razgovoru, pa ni nasvetoval, da se štrajka, Gostinčar ni bil pri nobenem razgovoru pred štrajkom, Jeriha pa je prav odločno bil proti štrajku in nasvetoval prošnje. Štrajkati so začeli delavci po lastni volji in lastnem sklepu. Že pretekli ponedeljek je hotelo vevško delavstvo s stavko začeti, a fabriška gospoda, ki je tudi mnogo orožnikov skupaj sklicala, je delavstvo preprosila. Potem pa so se gospodje kruto norčevali iz delavcev, češ, zdaj pa bodo kronce kar deževali, ko ste napovedali stavko, in so pretili, da bodo vse delavske organizacije razbili. Tako so prilivali olja na ogenj. Odpustili so celo nekega delavca, katerega je vodstvu naznanil neki Novak, češ, da je delavstvo vabil na shoda minulo nedeljo v Vevčah in pri sv. Lenartu, kjer sta Moškerc in državni poslanec Gostinčar čisto objektivno naslikala, kakšne posledice bo imelo za delavce to, da so štrajk naznanili, a ga ne izvedli. V ponedeljek je delavstvo začelo odločno in zavedno s stavko. Posvetovanje je sledilo posvetovanju, točno so se formulirale vse zahteve, tako, da ga ni delavca ne delavke, ki bi natančno ne vedel, zakaj gre. V sredo je štrajkujoče delavstvo zborovalo v Sostrem. Tvorniško vodstvo pa je hotelo delavce razburiti. Nagnalo je iz tvorniških hiš nekaj delavstva na lesno skladišče. Delavci in delavke pa so stavko kazom povedale, kar jim gre. Delavke so jim kazale koprive. Stavkokazi so začeli mahati po dekletih. Nato so jih pa te na-

mazole za blatom. Orožništvo je ohranilo precej mirno kri, samo to je res bilo nepotrebno, da je mahalno z bajoneti in s puškinimi kopiti nekoliko stopilo v akcijo. Ravnatelj Fopp je dal orožnikom ukazati in se z njimi kregal, zakaj ne nastopijo »odločno«. Delavke so namreč spremljale do Dobrunj nekega Dingla, ki je bil sam pri štrajkarskem posvetovanju, a je vendar šel premetavati les. Delavke so vkljub dežju vztrajale cel dan pred tovarno. Zato se je Fopp strašno togotil in se nad orožniki vsajal. Njegovi škrici so orožnikom kazali, kje naj stojijo. Orožniki so sami dovolj razumni, da vedo, kje imajo stati. Dinglu so se cele Dobrunje smejale, ko je prišel v spremstvu orožnikov in deklet domov. Dekleta so zložila z ozirom na Dingla krepko pesem polno pristnega ljudskega humorja, nekoliko robato seveda, kar Dingl zasluži. Včeraj se je mirno stavkalo. Že ob 4. uri zjutraj so bila dekleta na straži, da bi kdo ne kazil stavke. Delavsko posvetovanje je vodil poslanec Gostinčar. Goričansko, medvoško in vevško delavstvo je sklenilo, da se štrajk vodi skupno. Konča se le po skupnem sklepu. Na sorskem polju traja stavka že štiri tedne. Delavstvo je tako vztrajno kot je bilo prvi dan. Kdor more, vsak naj z darovi podpira štrajkujoče delavstvo! Darove sprejema in izkazuje tudi naše uredništvo.

+ **200.000 kron.** Podpora, ki jo je sedaj c. kr. vlada namenila za Kranjsko, je tako neznatna, da nas je skromna svota kar presenetila. Menda se noče uvideti, da nobena toča, noben požar, nobena povodenj, morda tudi ne zadnji potres, ni v toliki meri oškodoval ljudskega premoženja, kakor letošnja suša. Škoda se ceni lahko samo pri mrvici na 20 milijonov kron. In kar so vredni ostali pridelki, fižol krompir po nekaterih krajih, to je čez! Sicer kmetičudovito potrpežljivo prenaša udarec letošnje suše, a grdo bi bilo, če bi vlada, ki dobi denar za toliko drugih reči, prezrla kmeta v stiski in potrebi.

+ **V občini Želmitlje** bili so pri občinski volitvi, dne 13. avgusta izvoljeni za odbornike: Centa Franc, — Erjavec Iv. — Golob Anton, — Grmek Matej, — Kramar Simon, — Mihelič Franc, — Mikulič Jožef, — Mavec Jožef, — Paznar Marko, — Perčič Alojzij, — Podlogar Ivan, — Ponikvar Franc, — Škulj Jernej, — Šteblaj Franc, — Štrumbelj Ivan, — Usnik Jožef, — Virant Franc, — Virant Jernej. — 16 odbornikov pripada »S. L. S.«, dva sta omahljiva. Agitacija nasprotnikov je bila silovita, obetanje velikanske, končni uspeh pa ta, da je najstrastnejši agitator nasprotnih strank kolar Šmuc p. d. Glazar, od lastnih pristašev zapuščen ostal v manjšini.

+ **Iz Toplic,** 9. avgusta. Pretečeno nedeljo se je mučil g. deželni odbornik dr. Evgen Lampe med nami. Povedal nam je nekoliko zgodovino sedanje volivne reforme; prišel je čas, ko bodo zastopniki kmečkega stanu odločevali v deželnem zboru. Prišel je pa tudi čas dela; treba bo novega lovskega zakona, živinske zavarovalnice, deželne zavarovalnice zoper ogenj. Treba bo tudi šolo kmečkim potrebam primerno preurediti v okvirju državnega šolskega zakona. Deželne finance so silno slabe; treba bo s pametnim gospodarstvom tudi te urediti. Dotaknil se je tudi naših učiteljev. Dobre učitelje, ki gredo z ljudstvom, bomo vedno podpirali, slabe učitelje pa vedno v stran odpravili. Po govoru dr. Lampeta so se oglašili tudi posamezni posestniki k besedi kakor g. Fr. Šenica, g. Šercelj in drugi. Povdarjalo se je posebno, da naj se pri oddaji krme upošteva tudi topliška občina; pri preprih zastran meje naj bi se dalo več veljave mapam, kakor pričam, in še več drugih za kmete koristnih stvari se je obravnavalo. K sklepu pozivlje g. Ivan Sitar, župan, vse navzoče, da volimo pri bližnjih volitvah v odbor samo može, ki se držijo načel Slovenske Ljudske Stranke. Po shodu si je ogledal g. dr. Lampe v spremstvu župana in g. inženerja Podkrajška naš vodovod, da bi se slednjič temeljito popravil.

+ **Socialni kurz** pri Sv. Joštu za akademike in abituriente se začne v torek, 18. avgusta popoldne ob 3. uri in bo trajal še v sredo in četrtek. Predavala bosta dr. Krek in Fr. Terseglav. Dr. Lampe k socialnemu kurzu ne more priti, ker je te dni zadržan. Toliko na znanje vsem tovarišem, ki so se oglašili v tako mnogobrojnem številu.

+ **Ameriški slovenski duhovniki ne odgovarjajo na nemške dopise iz stare domovine!** V »Amerikanskem Slovencu« čitamo dopis: »West Allis, Wis. — Te dni došel mi je dopis c. kr. okrajne sodnije, v kojem zahteva ex-offo mrtvaški list za pokojnim Ivanom Krncem, ki je umrl v Milwaukee in bil rojen v župniji Trebelno. Dopis je bil seveda nemški. Zato je pa sodnija tudi dobila edini odgovor, ki ga zasluži, da na nemške dopise, ki so sramota

za slovenske urade, Slovenci principielno svoje odgovarjamo. Bomo videli, ali znajo na Kranjskem slovensko. Rev. Ivan Smolej.« — Tako je prav! Naj se tako godi tudi povsod na Slovenskem!

+ **Umrl je** v Maria Enzersdorfu umirovljeni predsednik najvišjega in kasacij-skega sodišča g. Edmund Schrey pl. Redl-werth v starosti 72 let.

+ **Prezentirani** so čč. gg.: Frančišek Koželj, kaplan v zač. pok. v Repnjah za župnijo Črnuče, Andrej Lavrič, kurat v Gočah za župnijo Vipava, Sos. Ocepek, kaplan v Čemšeniku za župnijo Dobovec, Jos. Pravhar, kaplan v Črnem vrhu nad Idrijo za župnijo Loški potok in Jos. Volc, župnik v Velikih Poljanah za župnijo Rova.

+ **Slovenski dijaški zvezi** so darovali: Vč. g. Valentin Marčič, župnik na Slapu pri Vipavi 5 K, g. Franc Prešeren v Železnikih 2 K 70 v, vč. g. Josip Volc, župnik, 3 K, vč. g. Stanko Peharec, župnik v Črnomlju, 240 knjig, vč. g. Josip Novak, župnik v Dragatušu, 6 letnikov »Dom in Sveta«, sl. slov. katol. izobraževalno društvo v Starem trgu pri Ložu, 19 knjig, Odbor S. D. Z. izreka vsem gg. darovalcem, zlasti pa vč. g. župniku črnomaljskemu za prekrasni dar najiskrenejšo zahvalo.

+ **Slovenska dijaška zveza** izreka tem potom vsem onim, ki so pripomogli, da se je veselica v Selcih tako sijajno izvršila, najiskrenejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljuje preč. g. dr. Kreku za njegov krasni govor, č. g. župniku Tom. Rožniku, rodbini Megušar, Šmid, Pfajfar in gospej Mariji Tavčar za gostoljubnost, s katero so sprejeli dijake ter jim dali hrano in prenočišče, g. kaplanu Kepcu in tamburašem, g. Fr. Tavčarju za brezplačno prepustitev prostorov, g. Uršiki Semen in Mici Logar za trud, ki ste ga imeli z vlogami, katere sta tako dobro izvršile in slednjič vse one, ki so posetili našo predstavo ter tako pripomogli k tako dobremu uspehu.

+ **Pomiloščenja.** Cesar 17. t. m. pomilosti vse osebe, ki so zaprte ali so v preiskavi radi razžaljenja kakega člana cesarske hiše. Pomiloščenih bo tudi mnogo drugih oseb, ki so presedele že polovico svoje kazni in so se v zaporu lepo obnašale.

+ **Nesramnost.** Celjska »Domovina« je napadla slikarja gosp. H. Smrekarja, češ, da je risal podobo »Boltatuga Pepeta« v »Slovincu«. Ta trditve je nesramna izmišljotina »Domovine«.

— **Iz Horjulja.** Veleoslavni deželni odbor za Kranjsko je z dnem 5. avgusta t. l. v pokritje stroškov za nakup in rejo goveje živine simendolske pasme »Živinorejski zadrugi za Horjulj in okolico« blagovolil podeliti podpore 500 kron, za katere se načelnštvo zadruga kar najtopleje zahvaljuje.

— **Rusini na Dolenjskem.** V Dobropolje je prišlo v četrtek pod vodstvom dr. Lenarda pet mladih Rusinov-bogoslovcev študirat ondotno kmečko organizacijo, in sicer gg. Petro Čavs, Nikola Semenjuk, Tlofil Kostšyn, Viktor Lapičak in Ivan Kostelnji. Bili so gostje g. posl. Jakliča.

— **V nedeljo dne 23. avgusta na Viču!** Vrli člani našega telovadnega odseka na Viču prirede v nedeljo, dne 23. avgusta popoldne, na vrtu dobroznane in priljubljene gostilne Pavličeve, ki se nahaja poleg cerkve na Viču, veselico, h kateri vabijo vse prijatelje našega ljudskega gibanja. Upamo, da takrat vsi somišljeniki in somišljenice, ki stanujejo na Viču in njega okolici, prilihtite pogledat, kaj znajo naši telovadci. **V nedeljo, 23. avgusta, na svidenje pri Pavliču na Viču!**

— **Gozdni požar.** Prošlo nedeljo je pri Rakovcu blizu Vinkovec zgorelo 150 orolov mladega hrastovega gozda, last brodske občine. Škoda je velikanska. Kako je požar nastal, ni znano.

— **Za okrajnega višjega živinozdravnika** je imenovan okrajni zdravnik gospod Anton Korošec.

— **»Slovenska dijaška zveza«** nam piše: Čujemo, da nekateri dijaki zlorablajo »Potovalno listino Slovenske dijaške zveze«. Znano nam je par imen. Ako se bodo dogajali v bodoče taki slučajji, bomo poskrebali, da dotičnike spozna javnost. To naj si zapomni nam nasprotno dijaštvo!

— **Romarski vlak iz Grosuplja** se pripelje v torek popoldne ob 1/10. skozi Ljubljano. Romarji iz Šmarske dekanije se peljejo na Sv. Višarje, na Brezje in na Bled. Nazaj se pripeljejo v sredo zvečer ob šestih skozi Ljubljano in stoje v Ljubljani dober četr ure.

— **Krkovič v Ameriki zopet obdolžen ponarejanja avstrijskega denarja.** Ameriški slovenski list »Amerika«, ki izhaja v Clevelandu, piše: Minuli četrtek je policija prejela znanega rojaka John Krkoviča, ki je doma iz Krškega, fara Raka na Dolenjskem. Avstro-ogrski konzul je namreč dobil od vlade navodilo, da naj skuša moža deportirati v Avstrijo, kjer je obdolžen

izdelovanja desetkrških bankovcev. Kakor znano, je Krkovič prebrisane giave in je že pred kakimi štirimi leti dal obilo opravka sodniji. Dobil je dve leti ječe v Columbusu radi ponarejanja denarja. Kolikor je nam sedaj znano, je sedaj popolnoma nedolžen. Zadnje čase se je držal pri Math. Hrstarju, 5920 St. Clair Ave., kjer je imel tudi delavnico za nov stroj, ki ga hoče dati patentirati v Washington. Stroj bi bil gotov ta teden, ako bi ne bili moža prijeli. Ker se mnogo rojakov zanima za nadarjenega moža, so zložili toliko skupaj, da so najeli odvetnika, ki ga zagovarja. Včeraj je bila zadnja obravnava. Ako bo spoznan krivim, bode moral iti v stari kraj, drugače bode pa prost. Kolikor smo mogli poizvedeti pred sklepom lista, se mu ni treba bati hudega.

— **Dva ogleduha,** Nemca, so zopet prijeli v Pulju. Pri aretirancih so našli fotografske posnetke puljskih trdnjav in luke.

— **Zrakoplovni bataljon** s štirimi stotnijami ustanovi avstrijsko vojno ministrstvo iz dosedanega aeronavtičnega zavoda.

— **Zopet Velenemec na c. kr. drž. kolodvoru v Gorici.** — Ravnateljstvo c. kr. drž. železnice je premestilo asistenta Hermana Stauderja iz Spljeta v Gorico. Ta novi uradnik je Velenemec. Wieser je tako dobil novega pomagača za nemško propagando v Gorici.

— **Slovenski gost.** — V Gorico je prišel vseučiliški profesor iz Prage gospod Polivka. Bival je na počitnicah v Boh. Bistrici in potuje po Slovenskem.

— **Dražba premičnin** po rajnem g. č. kanoniku in dekanu Matiji Erjavcu bo dne 19., 20. in 21. avgusta ob deveti uri dopoldne v vipavskem župnišču, kakor natančneje objavlja inserat današnjega »Slovenca«.

— **Veselica v Ihanu.** V nedeljo, dne 16. avgusta t. l., ob pol 4. uri popoldne, bo v prostorih župana g. Karola Sojerja velika veselica v proslavo letošnjega trojnega jubileja, ki jo priredi »Katoliško slovensko izobraževalno društvo«. Spored: 1. Slavnostni govor. 2. Lurški jubilej: deklamacija in prizor. 3. »Svojejavna Minika«, šaljiva igra v štirih dejanjih. 4. Srečolov. 5. Šaljiva pošta. Veselica se bo vršila ob vsakem vremenu, ker je prostor pokrit. Društvo se hoče postaviti, okoličani ni domačini, k veselici!

— **Madžari na Hrvaškem.** Železniški uslužbenci v Osijeku so si ustanovili madžarski otroški vrtec, ki ga otvori prihodnje šolsko leto v tamošnji madžarski ljudski šoli.

— **V Gračeju** se je ustrelila 35 let stara soproga graškega trgovca Lustiga. V kopalnišču je zapustila tri otroke.

— **Vseslovensko učiteljsko zvezo** so ustanovili na vseslovenskem učiteljskem kongresu v Pragi. Zveza šteje 25.000 članov in je »svobodnemiselna«.

— **Za vedno se je naplesala.** Dne 11. avgusta so pokopali v Trstu 55 let staro Josipino Petrič, ki je v nedeljo v gostilni »Al gobbo« tako strastno plesala, da se je sredi plesa zgrudila in kmalu nato umrla.

— **Uredništvo »Narodne Obrane«** je prevzel profesor I. K. Švrlljuga.

— **Odvetniško zbornico** za Bosno in Hercegovino ustanove še tekoče jeseni.

— **Hrvaški judovski akademiki in abiturienti** (zionisti) bodo 16. in 17. t. m. zborovali v Zemunu. To je njihov III. kongres. Prva dva sta bila v letih 1904 in 1906. Shode prireja dunajsko akademsko društvo »Bar Giora«.

— **Trgovsko in obrtno zbornico za Bosno** ustanove prihodnje leto v Sarajevu. Tudi odvetniška zbornica bo v kratkem ustanovljena v Sarajevu.

— **Žalostna posledica »šagre«.** V Vodnjanu je bila prošle nedelje šagra — ples, ostanek iz časov benečanskega gospodarstva. Že na plesu sta se sporekla Simon Bankovič in Matej Vrtačič. Ko sta se vračala domov v sosednji vas, sta se na poti dejanski prijela ter je zasadil Bankovič Vrtačiču nož v srce, da je ostal na mestu mrtev. Bilo mu je šele 30 let. Zapušča udovo in troje majhnih otrok. Morilca, ki je 26 let star, so izročili sodišču.

— **Dobavni razpis.** Oskrbovalna komisija c. kr. domobranskega polka v Ljubljani pošilja trgovinski zbornici v Ljubljani pregled naravnih predmetov, ki jih potrebuje od 1. okt. 1908 do 30. nov. 1909, postaja v Ljubljani; predmeti, ki jih je dobaviti, so: oves, seno, slama, premog in črva. Ponudbe je do 19. avgusta t. l. 10 ure dopoldne vložiti pri oskrbovalni komisiji 27. domobranskega pehotnega polka v Ljubljani na vpogled.

— **Lurške slike** so došle po dolgem času vendarle v Ljubljano in so bile danes razposlane vsem tistim, ki so naznanili upravništvu »Slovenca« svoj naslov. Kdor bi je ne prejel v nekaj dneh, naj sporoči to upravi »Slovenca«. Ljubljanski romarji jo prejmejo v upravništvu.

— **V pojasnilo.** Marijanski kongres se je preložil v nagli sili brez moje vednosti. Vendar priznam, da so razlogi uvaževanja vredni. Ostane torej pri tem, dasi nam je to prelaganje — velika žrtev. I. Kalan.

Kupijo se sledeči letniki »Dom in Sveta«: 1888., 1889., 1890., 1892., 1893., 1894., 1896. in 1903. — Ponudbe naj se naslovijo na: »Katoliško Bukvarno« v Ljubljani.

Štajerske novice.

— **Nov korak.** S. K. S. Z. za Štajersko je zopet storila en korak naprej. Jutri namreč otvori v Mariboru svojo knjižnico, kjer si bo lahko vsak knjige izposojeval. Knjižnica ima bogato izbiro slovenskih, čeških, hrvaških in drugih knjig od najboljših pisateljev. Zato je upati, da se je bodo mariborski Slovenci pridno posluževali. Knjige se bodo izposojevale vsak dan do sedme ure zvečer; ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure.

— **Veteransko društvo v Trbovljah.** Iz Trbovelj se nam piše: Tukaj smo ustanovili prvo c. in kr. veteransko društvo, s katerim bomo 18. avgusta prvič hrabro nastopili. Udeležili se bomo s tukajšnje požarno brambo ob osmi uri zjutraj sv. maše. Po cerkvenem opravilu odkorakamo na Vodo v gostilno g. Jankota Forteja, v kateri se vrši popoldne veselica in praznovanje 60letnega vladanja presvetlega cesarja Frana Josipa I. Vabimo zveste vojne tovariše! V naši sredini se nahajajo nekateri, ki so služili slavnega vojskovođe Radetzkega. Ker je vstopnina prosta, želi obilne udeležbe — odbor.

— **Sadje** bode letos večinoma po slovenskih deželah izredno veliko, le po hribovih je odpadlo zaradi suše. Jablane, hruške, češplje se ponekod kar šibe in jih morajo podpirati, da se ne polomijo. Izredno polni pa orehi. Nekateri trdijo, da se ne spominjajo take letine za ta sad. Upati je toraj, da bomo kupovali vsaj sladko ovočje po zmernih cenah.

— **Sv. Križ na Murskem polju.** V soboto dne 15. avgusta se vrši pri Sv. Križu na Murskem polju shod »Slov. kmečke zveze« popoldne ob 3. uri v prostorih g. Ignac Hauptmana v Križevcih. Govori g. poslanec Roškar. Vsi somišljeniki z Murskega polja, na shod!

— **Imenitna poroka** se vrši v soboto dne 15. avgusta na Ptuj: dr. Fichtenau ml. se poroči z gđ. Tognio pred protestantskim pastorjem v nemškem Veinschhausu, ravno tam, kjer »Štajerc« zbira svoje ovčice na zborovanja in posvetovanja. Oba poročenca sta že prej odpadla od katoliške cerkve. Dr. Fichtenau st. je bil v svojih mladil letih še ud tujske slovenske čitalnice. Kako se vendar časi obračajo.

— **V Mariboru** se vrši, kakor smo že poročali, v soboto, dne 15. t. m. v hotelu Alwies ustanovni shod »Slov. katol. izobr. društva« za Leitersberg - Krčevino. Slovenci, udeležite se shoda v obilnem številu!

— **Iz Huma pri Ormožu.** Pretečeno nedeljo se je sestavilo tukaj iz novo izvoljenega občinskega odbora sledeče starištvo: župan g. Franc Šterman (v drugikrat). Prvi svetovalec g. Matija Podgorlec, drugi svetovalec g. Martin Ivanuša, st. Novim odbornikom pa so izvoljeni gg.: Ivanuša Miha, Jeremic Ivan, Kovačič Fr., Lesjak Ivan, Masten Ivan, Porekar Anton, Sever Matija, Vtičar Martin in Zadravec Franc.

Ljubljanske novice.

— **Ij Imenovanje na pošti.** Gospod Anton Wolf, c. kr. višji poštni oficial, je imenovan za poštnege kontrolorja v Ljubljani.

— **Ij Poročil se je** v Reichenbergu na Češkem trgovec gospod Oskar Ebenspanger ml. z gđ. Adelo Hammerschmidt.

— **Ij Pevske skušnje »Ljubljane«** za veliko slavnost 13. septembra so vsako sredo in petek ob pol 9. uri zvečer v društvenih prostorih. **Prosim gg. pevce, da prihodnje sredo pridejo vsi k skušnji!** — Pevovodja.

— **Ij Slavnost gasilcev.** Še enkrat opozarjamo občinstvo na veliko jubilejno slavnost našega domačega gasilstva, ki se vrši v Ljubljani po naslednjem sporedu: V soboto dne 15. avgusta: Od osme do 12. ure zvečer vrtni koncert vojaške godbe slavnega c. in kr. pešpolka kralj Belgijcev št. 27. v »Meščanski pivovarni« na Sv. Petra cesti. Vstopnina za osebo 40 v. V nedeljo dne 16. avgusta: a) Ob 9. dopoldne zbiranje gasilnih društev na Bleiweisovi cesti ob »Narodnem domu«. b) Točno ob četrh na deset odhod po najbližjem potu pred »Mestni dom.« c) Ob 10. sv. maša pred »Mestnim domom.« d) Po maši slavnostni spreved gasilnih društev in defilé pred dostojanstveniki. d) Po sprevedu vrtni koncert slavne »Društvene godbe« v »Meščanski pivarni« in skupni obedi.

Vstopnina 30 vin. za osebo; gasilci v kroju so vstopnina prosti. e) Ob 12. opoldne poklonitev gasline deputacije deželnemu predsedniku. f) Ob pol drugi uri popoldne slavnostni obed v hotelu »Union«. g) Ob 5. popoldne javna efektivna tombola na Kongresnem trgu (v Zvezdi). h) Po tomboli ljudska veselica na Kongresnem trgu in v Zvezdi. — Naj bi vse občinstvo brez razlike s svojo udeležbo gasilnemu društvu pripomoglo do najlepšega uspeha!

lj Veliki cirkus bratov Villand. Že dolgo nismo v Ljubljani imeli dobrega cirkusa. Bratje Villand, ki so nasledniki znane Renza, nam že s svojim imenom jamčijo za umetniški vžitek. Kakor razvidimo iz poročil drugih listov, kjer je cirkus nastopal, je slednji podjetje prve vrste in zasluži, da ga občinstvo v obilnem številu poseti. V Miklošičevi ulici nasproti justične palače se postavijo štiri veliki šotori in se otvoritvena predstava vrši v soboto, 15. avgusta ob osmi uri zvečer.

lj Cesarski jubilejni koncert se vrši na rojstni dan cesarja 18. avgusta t. l. na vrtu hotela »Union«. — Kakor se nam poroča, bode za to slavnost vrt velikansko razsvetljen in bode nad 1000 električnih žarnic inštaliranih. Poleg efektne luči bode na kupoli hotela sestavljena vrteča se cesarska zastava iz električnih luči in velik transparent iz žarnic. Svirala bode celotna godba Belgijskega polka, ki se vrne za ta dan iz manevra. — Pri slabem vremenu bode koncert v veliki dvorani.

lj Na oklicih so: gostilničar v Litiji g. Ernst Hummer z gospodično Karolino Gluhač, g. Janez Zalokar, trgov. potovalec, z gospodično Amalijo Kačar, poštarico na Dunaju; gosp. Jožef Šega, orožniški postajevodja v pok. z gospodično Apolonijo Sever; gosp. Frančišek Učakar, organist pri Dev. Mariji v Polju, z gospodično Marijo Polak; gosp. Josip Fortuna, žel. sprevoznik, z gospodično Franciško Brezar, Anton Perc, vratar pri »Lloyd«, z gđč. Franciško Bizjak.

lj 25-letnico obhaja v nedeljo gospod Ivan Tomazič, strojnik v Pollakovi tovarni za usnje v Ljubljani, kjer vedno deluje. Bil je ves čas vreden in zanesljiv, ter tudi vnet pristaš S. L. S. Na mnoga leta!

lj Streljali bodo na Gradu v nedeljo, dne 16. t. m. med sv. mašo, kateri bodo prisostvovali gasilci ob 10. uri dopoldne in popoldne med banketom, ki se prične ob pol 2. uri popoldne v »Unionu«.

lj Godbeno društvo za ljubljanski okraj ima dne 17. avgusta t. l. ob 1. uri popoldne v restavraciji »pri Levu« na Marije Terezije cesti izvanredni občni zbor.

lj Begunec iz Studenca prijet v Gorici. Aretovan je bil v Gorici predčerašnjem Ferdinand Veidl, kateri jo je pobrisal pretekli mesec iz Studenca pri Ljubljani. Odkar je zapustil Ljubljano, se je klatil po Avstriji, ne da bi imel kake nepravilne in javni občujaji. Čuje se, da išče tega moža solnograško sodišče, že od leta 1899., ker je ukradel bicikelj. Včeraj so ga pripeljali v Ljubljano.

lj Za operni in operetni zbor slovenskega gledališča se išče več dobrih tenoristov in sopranistinj. Ponudbe sprejema gospod gledališki kapelnik H. Benišek. Bivši člani zbora naj podpišejo svoje pogodbe pri blagajniku Dramatičnega društva, gosp. fin. kontrolorju Franu Rozmanu v Wolfovih ulicah. Operne in operetne skušnje za zbor se začno 15. sept. ob pol 8. uri zvečer v običajni sobi v I. nadstr. »Narodnega doma«.

lj Preveč kaznovana neubogljivost. Natakarski vajenec v hotelu »Union« Iv. Hafner ni hotel tamošnje blagajničarke v iztočju Pavle Schiebel nekaj ubogati, kar je to tako razljutilo, da je zgrabila na mizi ležečih pet nožev in zagnala vajencu v glavo. Vajenec je poškodovan na nosu in na prsih in bode poškodba najbrže težka.

lj Godba dunajskega deškega zavezišča »Franke« igra 16. t. m. od 4. ure popoldne do 10. ure zvečer v Švicariji.

lj V dramatični šoli »Dramatičnega društva« v Ljubljani bodo letos poučevali tudi borjenje (sabljanje).

lj Stolpno uro v deželni bolnici hodi že celo leto popravljat neki urar na Tržaški cesti v Ljubljani. Popravljanje je stalo takšno svoto, da bi se bila za tisti denar že nova ura kupila. In vendar ura ne kaže prav, ne bje prav in vsak čas zastane. Poleg tega pa, kar je smrtno nevarno in nedopustno, je padel, kakor smo zvedeli, gotovo nad 20 kg težki utež pri navijanju

že tretjikrat z groznim ropotom na strop pod zvonikom in ga znatno poškodoval. Ali res ni nobenega urarja v Ljubljani, ki bi znal špitalsko uro popraviti? Če je ne zna popraviti, zakaj se mu pa toliko plača?

lj Sejem za konje. C. kr. deželna vlada je razpisom z dne 17. jul. 1908., št. 15.266, dovolila, da se v mestu ljubljanskem tudi vsako tretjo sredo v mesecu vrši sejem za konje. Prvo in tretjo sredo vsakega meseca je torej dopuščeno poleg navedene živine prignati na trg tudi konje.

lj Aretovan je bil včeraj hlapec Ivan Blažević iz Kapele pri Brežicah, ker ga zasleduje brežiško sodišče v policijski tiralnici.

lj Prijeta poljska tata. Včeraj sta bila v Mestnem logu zasačena pri kraji krompirja na Petkovškovi njivi Jožef Meden in Ivan Primc. Petkovšku je bilo pokradnega že do 100 K krompirja.

lj Pobegnil je predčerašnjim od dela pri zgradbi vojaškega skladišča prisiljenec Alojzij Jevšček, rodom iz Gorice.

lj Privedel je včeraj nek vojak na magistrat tigrastega psa, ki ima na sebi oprego za voziček, češ, da pride ponj neki gospod. Psa ima v varstvu sedaj magistratni sluga Mohar.

lj Umrla je za operacijo na dunajski kliniki gđč. M. Sever, babica iz Ljubljane.

lj Pobalinstvo. Po Opeparski cesti je te dni neki fant pobil več električnih žarnic. Ker je bil zasačen, se bode zagovarjal pred sodiščem.

lj V kinematografu »The Wonder Bio« v Lattermanovem drevoredu se vršita v soboto in v nedeljo po dve predstavi. Prva ob 4. uri popoldne, druga običajna ob 9. uri zvečer. V nedeljo sledi zopet nov jako zanimiv spored.

lj Izgubljen in najdeno. Poštni sluga Matija Prošek je izgubil prost bankovec za 10 K. — Rozalija Zabukovčeva je našla črn dežnik in ga oddala pri magistratu.

SOMIŠLJENIKI! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem!« Kupujte te naše vžigalice!

Razne stvari.

Zgodnji sneg. Iz Trutnova poročajo, da je po gorah v okolici zapadel sneg.

Našega cesarja prva vožnja z avtomobilom. Ob priliki bivanja angleškega kralja v lšlu se je naš cesar prvokrat peljal z avtomobilom. Do sedaj ga ni bilo mogoče spraviti na avtomobil, ko mu je pa angleški kralj pri dineju rekel, da bi bila po obehu prijetna vožnja z avtomobilom in ga povabil na tako vožnjo, dejal je cesar: »Če Ti veselje napravim, se peljem.« Po vožnji je cesar rekel, da se z avtomobilom ne bo več peljal. Cesar ni samo nasprotnik avtomobilov, ampak tudi liftov. Nikdar se še ni peljal v liftu. Ko je obiskal nekoč barona Gautscha, ki stanuje v četrtem nadstropju, šel je peš v Gautschevo stanovanje; tudi v v četrtem nadstropju ležeči atelier slikarja pride cesar vedno peš, dasi bi se lahko peljal.

Novi Wrightovi zrakoplovni poizkusi. Iz Londona poročajo: Zrakoplovec Wright se je zopet dvignil s svojim aeroplanom in je v višini 25 do 30 metrov v šestih minutah 56 sekundah napravil osem krogov.

Danes smo dobili poročilo, da je tudi **Wrightov aeroplan ponesrečil.** Aeroplan je padel na zemljo z višine 30 m ter mu je zlomljeno eno krilo. Poprave bodo trajale osem dni.

Novo cigarete »Koronat« po 7 vin. in 12 vin. in »Kaiser« po 6 vin. pridejo v promet 17. t. m.

Poljedelski pouk prihodnje leto upelejo tudi v pruski armadi.

Stavka v pivovarnah v Žatcu. Delavci zahtevajo zboljšanje plač za 15 odstotkov.

Na lovu ustreljen. Iz Mürszuschlaga poročajo, da je lovec Cvarič na lovu po nesreči ustrelil gozdarja Wesenerja. Cvariču je neki grim izprožil puško.

Iz ljubezni do godbe. Iz New Yorka poročajo, da je pred leti nenadoma izginil sin kneza Gregorja Geiz Hocha. Stric princčev knez Baranov je iskal princa po svetu. Sedaj ga je našel v nekem orkestru kot godbenika. Princ izjavlja, da kljub sijajnim očetovim obljubam ne gre do-

mov, ampak da se še dalje posveti godbi ter ostane godbenik.

Preiskave proti sodnikom. V Bukovini se vrši preiskava proti celi vrsti sodnikov, ki so pred obravnava od toženih strank sprejemali velika posojila ter jih oproščali. Nekateri sodniki so tudi z odvetniki imeli jako čudne zveze. Dokazano je, da so nekateri sodniki bili pri odvetnikih tako zadolženi, da so potem odvetniki na poseben način vplivali na razsodbe.

Kolumbijska mesta v nevarnosti. V Kolumbiji zopet divja ogenj. Mesta Kimberley, Sullivan in Cranbrook so v nevarnosti.

Upor v bolnišnici. V Marija Tereziopele so se v mestni bolnici uprli bolniki, ker jim je uprava zjutraj namesto kave dala juho. Bolniki so napadli zdravnike in postrežnice ter so jih pometali iz bolnice. Nevarno bolan pač menda nihče teh bolnikov ni.

Ženo in hčer umoril. V Monzi na Laškem je sluga Valsecki umoril svojo ženo, ker je mislil, da ga vara. Zadal ji je 30 ran z bodalom. Nato je umoril tudi svojo hčer.

Smrt pod fužniskim kladivom. V Tuli je prišel na delavski shod policijski vohun. Med shodom je nekdo zaklical: »Pozor, vohun je v dvorani!« Takoj so zaprli vsa vrata, prišli vohuna ter ga nesli na fužnisko nakovalo, kjer so spustili nanj 30 ton težko fužnisko kladivo, ki ga je seveda popolnoma zmečkalo.

Kri si je zastrupila, ko je štela denar. Žena trgovca Herbsteina v Aradu je imela navado, da je pri štetju denarja poslinila si vedno prste. Te dni je imela na prstu malo rano in je štela denar in prste slinila, tako si je zastrupila kri. Zdravniška pomoč je ni mogla oteti smrti.

Češki lev na jubilejnim petkronskem denarju, ki se vidi, ako se petkronski jubilejni denar s cesarjevo glavo zavrti, na bradi in rep ob ušesu, vlada pobira nazaj, da jih nadomesti z drugim petkronskim denarjem brez češkega leva. Tudi na jubilejnih kronah se češki lev dobro vidi.

— Stoletnica gimnazije. Srbska višja gimnazija v Novem Sadu bo obhajala leta 1910 stoletnico svojega obstanka. O tej priliki izdajo spisek vseh dijakov, ki so se učili na tej gimnaziji, s popisom uspehov, ki so jih dosegli v življenju.

+ Bosanka promovirana v Berlinu. V Berlinu je včeraj bila promovirana za doktorico farmaceutike gospodična Živka Kolar iz Sarajeva.

— Umrla je v Belgradu najodličnejša srbska igralka Sofija Gjorgjevič (Čoča), stara 28 let.

Proti etiketi se je hudo pregrešil predsednik francoske republike, gospod Fallières, ko je nedavno v Revalu obiskal carja. Fallières je namreč debelusen in dobrodušen gospod, ki se malo meni za komplimente, in ko mu je car v Revalu predstavil različne dvorjane, je Fallières zdaj temu mestu desne roke dal levo, drugega potipal po ramah, tretjemu povedal kako smešno, kar je vse ruske dvorjane spravilo v veliko razburjenost zaradi tolike »neolikanosti«.

Cerkveni letopis.

lj Jubilejna slavnost slovenskih dekliških Marijinih družb na Sveti Gori. Dne 23. avgusta, na praznik presv. Srca Marijinega, prirede vse dekliške Marijine družbe na Goriškem jubilejno slavnost na Sveti Gori, v spomin 50letnice prikazanja Materice Božje v Lurdu. Pri tej priliki se bo odkrila v svetogorski cerkvi tudi spominska plošča.

Telefonska in brzolovna poročila. VELESRBSKA PROPAGANDA IN SLOVENC.

Zagreb, 14. avgusta. Od najbolj informirane strani smo ob sklepu lista dobili sledeče poročilo: Velesrbski zarotniki so izkušali tudi Slovence pridobiti za svojo akcijo. Dozdaj še ni konstatirano, ako je bil kak Slovenec zapleten v zaroto.

DIJAŠKI SESTANEK V VELIKOVCU DOVOLJEN.

Velikovec, 14. avgusta. Abiturijentski sestanelek je dovoljen. Občinski zastop velikovski je proti dovoljenju brezvspešno protestiral. Nemci so se pripravili, a tudi orožniki. Tudi moralna zmaga je na naši strani.

SESTANKI VLADARJEV.

Dunaj, 14. avgusta. Vest, da ruski car obišče našega cesarja na Dunaju, da mu osebno čestita k jubileju, ni resnična. Istotako je ruski car opustil nameravana obiska Francoske in Italije, pač pa se skoro gotovo snide z nemškim cesarjem v finskih vodah.

SNEG.

Dunaj, 14. avgusta. Na Semerniku in bližnjih gorah je zapadel sneg. Iz Solnograda poročajo, da je tudi ondi po bližnjih gorah zapadel sneg.

POTRES.

Glognitz, 14. avgusta. Tu in v okolici so danes ob 10. uri 13 min. čutili močan potresni sunek.

NEMŠKI VOJNI MINISTER.

Berolin, 14. avgusta. Uradno demetujejo vesti, da odstopi nemški vojni minister Einem.

500 OVAC USTRELJENIH.

Rim, 14. avgusta. V Sarrasi na Sardiniji je pri vasi Bitti osem roparjev napadlo pastirja ovac Gasile. Roparji so pastirja zvezali, potem pa postrelili 500 ovac. Isti dan je pogorela tudi hiša posestnika ovac.

ATENTAT NA ŠAHOVEGA STRICA.

Teheran, 14. avgusta. Na šahovega strica je bil na njegovem potovanju izvršen atentat. Na voz, v katerem se je vozil princ s sinovi, so napadali streljali. Princ in njegovi sinovi so pobegnili v gore, od spremljevalcev je več oseb ranjenih. Voz s prtljago je popolnoma oropan.

ŠVEDSKI KRALJ NA POTOVANJU.

Pariz, 14. avgusta. Švedski kralj vrne predsedniku francoske republike meseca novembra obisk v Parizu. Nato odputuje kralj na Angleško.

NEZNAN VODLJIV ZRAKOPLOV.

Pariz, 14. avgusta. Nad Dijonom so videli včeraj zvečer vodljiv zrakoplov ki je obkroževal kolodvor. Nato je zrakoplov plul dalje proti Lionu. Nihče ne ve odkod je ta zrakoplov.

NOVI TURŠKI POSLANIK V PARIZU KATOLIČAN.

Carigrad, 14. avgusta. Za turškega poslanika v Parizu je imenovan bivši guverner na Libanonu katoličan Naum paša.

DRUŠTVA INOZEMCEV NA TURŠKEM.

Carigrad, 14. avgusta. Tu in v okolici se snuje mnogo društev inozemcev, ki so bila dosedaj prepovedana.

TRŽNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 13. avgusta.

Pšenica za oktober	11-27
Pšenica za april	11-62
Rž za okt.	9-30
Oves za okt.	8-20
Koruza za maj 1. 1909	7-20
Efektiv: 5 ceneje.	

1983 1

Orjaški cirkus bratov Villand

- Miklošičeva cesta, nasproti justične palače. -

V soboto, 15. avgusta, ob 8. uri zvečer:

Velika otvoritvena gala predstava.

V programu so največje privlačnosti sedajnosti. — V nedeljo, 16. avgusta, 2 slavnostni predstavi, popoldne ob 4. uri in zvečer ob 8. uri.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Zalec in Laško

priporeča svoje izborno pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko).

Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pečjalnice na dom sprejema restorater „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306-2 m, sred. zračni tlak 736 0 mm.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
13	9. zveč.	733.4	13.7	sr. jvzh.	obl.	
	7. zjut.	31.8	11.7	sr. svzh.		12.7
14	2. pop.	34.0	15.8	sr. jvzh.		

Srednja večerajšnja temp. 13.7°, norm. 19.0°.

1-1 **Zahvala.** 1985

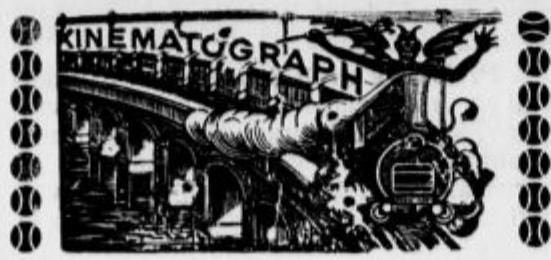
Za premnoge dokaze iskrenega so-čutja in sožalja ob smrti našega is-kreno ljubljenega sina, oziroma brata, gospoda

Jožeta Ženka
nadsprevednika južne železnice,

izrekamo srčno zahvalo vsem, ki so v tako mnogobrojnem številu spremlili dragega pokojnika k večnemu počitku. Osobito pa se zahvaljujemo gospodu postajenačelniku Fr. Sušteršiču, gos-podu višjemu revidentu Ivanu Petku ter ostalim gg. uradnikom in podurad-nikom juž. žel. Srčna zahvala darovalcem krasnih vencev kakor tudi slav-nemu „Pogrebnemu društvu železničarjev in okr. poštnih uslužbencev“ ter gg. pevcem za njih ganljivo in to-lažeče petje. Srčna hvala vsem!

Ljubljana, 14. avgusta 1908.

Zalajoči ostali.

The Royal Wonder Bio
The greatest Bio-Theater of the world,
Vsak dan velika
predstava
v Lattermannovem drevoredu.
Vsake tri dni nov spored.

Začetek ob polu 9. zvečer — Ob nedeljah in praz-nikih tudi popoldne ob 4. uri.

Ceno: Loža za 4 osebe 6 K; fotelj 1-60 K; I. pro-stor 1-20 K; II. prostor 80 v.; III. prostor 60 v.; IV. prostor 40 v. 1889 12

L. Geni ravnatelj. **M. Gavrič** poslovođa.

Koncesija
za gostilniško obrt v Ljubljani

se takoj **odda** pod ugodnim po-gojem. — Pojasnila daje 1982 3-1

Av gust Weber
Ljubljana, Martinova cesta 38.

Spreten agent
za Kranjsko proti visoki proviziji, se išče. Ponudbe pod »agent« Ljubljana, glavna pošta. 1984 3-1

Javna dražba premoženja
iz zapuščine pokojnega g. dekana **Matije Erjavca**, kakor: živine, sena, kmetijskega orodja, vozov, hišne in sobne oprave, se bo vršila na dan **19. 20 in 21. avgusta 1908 ob 9. uri dopoldne v Vipavskem župnišču.** 1969 1-1

Kupnino bo plačati pri dražbi na roke sodnemu komisarju. Zdraženo blago je takoj prevzeti in odpeljati. Pod cenilno vredno-stjo se ne bo ničesar oddalo.

V Vipavi, dne 12. avgusta 1908.

Zapuščinski dediči.

Proda se prostovoljno posestvo

obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, njiv, travnikov in gozdov na **Brezjah** na sloveči božji poti. Hiša je pripravna za gostilniško obrt. Cena po dogovoru. Več pove lastnik **Anton Jesenko** posest-nik na **Brezjah št. 44.** 1977 1-1

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. ::

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska ☐
ustna ☐
voda

EUODIN
(Zakonito zavarovan.)

Specialiteta za kadičce. ☐

10 do 15 kapljic v kozarec vode. ☐

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. :: 1898 8

Mila prošnja. Priden vajenec (prej dijak) zelo ubogih staršev, prosi, ako bi se našla kaka premož-nejša oseba, ki bi mu nekoliko pomagala do nje-gove oprostitve. Ponižno proseči hoče nato vse povrniti. Vse natančneje pove uprava „Slovenca“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. maja 1908.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

5-50 zjutraj. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica d. ž., Trst c. kr. drž. žel., (ob nedeljah in praznikih do Trbiža).

7-05 zjutraj. Osební vlak v smeri: Tržič, Jese-nice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica d. ž., Trst drž. žel., Beljak (čez Področčico), Celovec, Praga.

7-07 zjutraj. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-26 predpoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Področčico) Celovec, Praga.

11-38 predpoldne. Osební vlak v smeri: Tržič, Jese-nice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Področčico) Celovec.

1-05 popoldne. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-45 popoldne. Osební vlak v smeri: Tržič, Jese-nice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst d. ž., Beljak, (čez Področčico) Celovec, Praga.

7-10 zvečer. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7-35 zvečer. Osební vlak v smeri: Tržič, Jese-nice, Trbiž, Beljak, (čez Področčico) Celovec, Praga.

10-40 ponoči. Osební vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Področčico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Osební vlak v Kamnik.

2-05 popoldne. Osební vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Osební vlak v Kamnik.

10-50 ponoči. Osební vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

6-56 zjutraj. Osební vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta, Tržiča.

8-34 zjutraj. Osební vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-22 predpoldne. Osební vlak iz Prage, Ce-lovca, Beljaka juž. žel., čez Področčico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenic, Tržiča.

2-32 popoldne. Osební vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

3-56 popoldne. Osební vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področčico), Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenic, Tržiča.

6-50 zvečer. Osební vlak iz Prage, Celovca, Be-ljaka (čez Področčico), Jesenic.

8-37 zvečer. Osební vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

8-45 zvečer. Osební vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področčico), Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic, Tržiča.

11-50 ponoči. Osební vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področčico), Trst drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Osební vlak iz Kamnika.

10-59 predpoldne. Osební vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Osební vlak iz Kamnika.

9-59 ponoči. Osební vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in prihodi so označeni v srednje-evrop skem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Nek obrtnik, oženjen brez otrok, 35 let star; **želi službo,** 1975 1-1

občinskega tajnika, ali hišnika

Vešč slovenskega in nemškega jezika v pi-savi in besedi.

Naslov pod šifro: »Zaneslji-vo« na upravništvo Slovenca.

Blagajničarka in ena prodajalka

se sprejme v trgovino z mešaním bla-gom pri **Oton Homan-u v Radov-ljici.** 1978 3-1

Prava istrska vina

Zaradi preobite zaloge se dobijo od **Kmetске vinske zadruge v Bujah** po nizki ceni od 56 litrov naprej 1967 1-1

bela vina liter po 26 h. fini teran liter po 21 h.

Geniki in vzorci brezplačno na zahtevanje

Cantina sociale cooperativa Buje (Istria.)

POZOR! 1987

Prva jugoslovanska izdelovalnica špirtnih drož, prodaja in razpošilja po sledečih cenah: 1 kg 88 vinarjev, boljše kako-vosti 1 kg 1 krono in 1 krono 20 vinarjev. Jamčim, da se drože ohranijo osem dni ter da bo točna postrežba.

Podpirajte domačo trvdko!

I. Kadunc
Ljubljana, Cojzova cesta št. 9.

Št. 3334.

Razglas. 1985 3 1

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje v svrhu dobave potrebnih **desek, stebrov, obročev, koaksa in premoga** za leto 1909. oziroma za leto 1910. **konkurenčno razpravo.**

Pismene ponudbe, vsaka pola kolekovana s kolekom 1 K s pobotnico vadija, ki znaša 10% od zaslužka za leto 1909., vloženega pri kaki c. kr. blagajni morajo se doposlati podpisani c. kr. tobačni tovarni najkasneje do 30. avgusta 1908. do 11. ure dopoldne.

Na vnanji strani ovitka mora biti napis „Ponudba za dobavo ... k št. 3334/08. Za leto 1909 potrebovale se bodo sledeče množine:

100 kosov	4 m. dolgih	53 ^m /m debelih in	316 ^m /m širokih	mecesnovih	podbojev
500 "	4 "	53 "	316 "	mehkih	"
150 "	4 "	40 "	316 "	"	"
200 "	4 "	33 "	316 "	"	"
500 "	4 "	26 "	316 "	"	"
300 "	1.5 "	0.19 m "	0.15 m "	hrastovih	pragov

10m³ robato obsekanih podlog različnih obsežnosti.
160.000 kosov leskovih majhnih obročev 2 1/2m dolgih v butarah po 100 kosov.
800 kosov bukovih sodov à 2 hl.
200 " hrastovih " 1 "
700 meterskih stotov koaksa in
25.000 " premoga.

Množine potrebne za leto 1910., ki bodo primeroma iste kakor za leto 1909. naznanile se bodo event. ponudniku pred koncem leta 1909.

O zahtevani kakovosti potrebščin, roku za dobavo i. t. d. pouči priloženi spec. dobavni pogoji in morajo ponudniku v ponudbi izrečno opomniti, da se žnjimi strinjajo. Vsakemu ponudniku je prosto staviti ponudbo za jedno ali dve leti.

Cene se morajo navesti v ponudbi posebej za enoletno oziroma dvoletno do-bavo in se morajo napisati s števkami in besedami.

Ponudbe, katere se nanašajo na ponudbe drugih, kakor tudi konkretualne po-nudbe niso dopustne.

V ostalem pa veljajo za te dobave splošni pogoji pogodb za dobavo gospo-darskih potrebščin opr. št. 6363 iz leta 1899, katere se lahko v podpisani c. kr. tobačni tovarni med navadnimi urami vpogledajo, in se morajo ponudniku v ponudbi izraziti, da se žnjimi strinjajo.

O vloženih ponudbah odločuje c. kr. glavno ravnateljstvo tobačne uprave na Dunaju, katero ima tudi pravico oddati dobavo posameznih potrebščin ločeno za jedno ali dve leti.

Vsak ponudnik se zaveže s tem, da vloži ponudbo, vstrajati pri svoji ponudbi do odločitve c. kr. glavnega ravnateljstva tobačne uprave in se s tem odpovedati do-ločbam § 862 v. d. z. dalje članov 318 in 319 trg. zak., glede časa, v katerem naj se mu naznani v odločitvi njegove ponudbe.

Na ponudbe, katere ne bodo odgovarjale preje omenjenim pogojem v polnem obsegu in katere se prepozno vložje, se ne bode oziralo.

Ljubljana, dne 10. avgusta 1908.

C. kr. tobačna tovarna.

Odda se z novembrskim terminom

lepo stanovanje

obstoječe iz 5 sob in celim modernim kon-fortom in prituklinami, na Dunajski cesti št. 20 v II. nadstropju. Natančneji podatki v pisarni dr **Ivana M. Hribarja** v Sod-nijskih ulicah št. 2. oziroma pri hišniku istotam. 1974 3-1

Lepo posestvo

v lepi legi na **Spodnjem Štajer-skem se proda.** Poslopja so zidana in vsa v najboljšem stanu. Proda se s **tr-gatvijo in s sadjem**, katero je letos bogato obrodilo. Kupec mora imeti od **16-20.000 K** gotovega denarja drugo ostane lahko vknjiženo. Več se izve pri **Josiu Winterju v Zrečah pri Konjicah.** 1981 1-1

Služba organista

je razpisana v **Polšniku**, železniška po-staja Sava, pošta Litija. Prav dobro bi bilo, da bi organist znal krojaški obrt, žena pa bila šivilja. Na ta način bi bilo več po-stranskega zaslužka. 1936 1-1

Župni urad Marije Lurške v Polšniku, dne 8. avgusta 1908.

Pozor!

Podpisani priporočajo svojo bogato založeno prodajalnico jestvin

ter kolonialnega blaga. Na deželo pošilja poštna pakete po 5 kilo proti povzetju.

S. H. Škerl
Sv. Ivan pri Trstu.

1549

Prodaja vina.

Velevažno za gostilničarje in zasebnike, ker morejo dobiti vsak čas izvrstnega, naravnega blega in rdečega vina v vsaki množini nad 50 litrov.

Kupec naj ima svojo posodo in plača za hektoliter belega vina 40 kron „ rdečega „ 36 „

kateri se nahaja v glasovitem vinogradu **Levičarjev breg pri Jesenicah ob Savi, Dolenjsko**, železniška postaja Brežice.

Naročila in vprašanja sprejema **J. Levičar**, posestnik vinograda v **Jesenicah, Dolenjsko.** 1940 3-3

Puške!

Lancaster od K 26—, Flobert-puške od K 850, pištole od K 150, samokresi od K 5—.
:: Popravila ceno. — Ilustrovani ceniki franko. ::
F. DUŠEK v Opočno šte. 77
1631 ob državni železnici, Češko. 6

C. kr. oblastveno potrjeno 1^h 65

učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Starl trg št. 28.

● Dobi se tudi kraj po životni meri. ●

Malinčev SIRUP

lekarnarja

Piccoli-ja

:: v Ljubljani ::

:: c. in kr. dvornega dobavitelja ::

papeževga dvornega dobavitelja

je izboren prirodni izdelek. Poštni zabojček s 3 kg sirupa se pošlje poštne prosto proti povzetju za 5 K, v sodčkih po 10, 20, 40 in 100 kg sirupa z zavojem vred po 1 K za kg. Sterilizirane steklenice z okoli 1 kg vsebine se prodajajo v Ljubljani po 1 K 50 h. V zabojih po 25 stekel. z zavojno vred v Ljubljani po 1 K 36 h. — Naročila 1617 po povzetju. 100-8

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev itd. naznanja prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je prouzel znano 2795 52-10

podobarsko delavnico

umrlega g. **And. Rovška**, Kolodvorske ulice šte. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri rajnem g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

Proda se malo gosposko posestvo.

Vila s 7 velikimi sobami za stanovanje, kuhinjo, jedilno shrambo, kletjo, podstrešno sobo in sušilnico za perilo. **Gospodarsko poslopje** s hlevom za 4 živine, kletjo za sočivje, perilnico, 2 oddelkoma za kokoši, prizidanim svinjakom in dvoriščem za kokoši. **Vrtnarska hiša** s sobo, kuhinjo in jedilno shrambo. **Kolarna** za vozove, premog in drvarnica. **Lep park, vrt za zelenjavo**, mnogo zlahnega sadja, travniki in njive. Skupna površina 6 oral. — Možno je najeti lov in ribarstvo. — Dobra pitna voda. Lega proti severu zavarovana proti vetru in prahu. Krasen razgled. Proda se vse mebljavno in s fundus-instrukt. vred. — Okolica Vojnik pri Celju. Vprašanja na **Vila Dragič, Vojnik.**

:: Pristni domači ::
malinovec
najboljše vrste, po nizki ceni
:: prodajata ::
BRATA KAVČIČ
Dobropolje, Dolenjsko.
1891 3-3

Najboljši svetilni škrob
GLANZINE
Fric Schulz ml. akc. dr.
Heb./Č. in Lipsko
GLANZINE da najlepše likano perilo.
Zlata svet. svetlozna razstava Pariz 1900. Zlata svet. Dunaj 1902.

Singerjevi šivalni stroji
kupujejo naj se le v naših trgovinah, ki se poznajo po tem znaku. 693 44

Ne dajte se zapeljati po reklamah, ki ima edini namen, prodati že rabljene stroje ali take drugih vrst, zlorabeče ime **Singer**, kajti naših šivalnih strojev ne oddajamo prekupovalcem, marveč jih obilno naravnost prodajamo.
Singer Co., akc. družba za šiv. stroje
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 4.

Zastonj
zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatini, srebrni in itd.
Drag. Heger
urar, juvelir in graver.
Oslek I. Kapucinska ul. 4, (Slavon.)

Cena vrčku 20 v. — **Najboljše izvorno, dvojno vležano** —
prazdroj (Urquell) in črno pivo (Bockbier) 645 80-42
:: iz meščanske budjeviške pivovarne se toči ::
v **Sodnijskih ulicah 4 in na Rimski cesti 5.**
Dobi se tudi pristni domači šampanjec.

Seb. Unterhuber

Ustanovljeno 1870 lastnik Fr. Benque Telefon šte. 237.
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 73
nasproti topničarski vojašnici 1566 (10-8)

tovarna cementa v Weissenbachu, tovarna cementnih izdelkov in umetnih kamnov, podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov

priporočajo se v izvršitev vseh kamnoseških del in umetnega kamenja (v različnih imitacijah), kakor posamezne dele za fasade, balkone; grobne spomenike itd.; stopnice po naročilu narejene z železno sestavo; cementne cevi (rore) z vloženo žično pletenino za popravo vodotokov itd.; plošče iz cementa (Metallique), preproste in z različnimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. — Prevzete betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta. — Portlandcement in Romancement iz Weissenbacha. — Proračuni zastoj in poštne prosto.

Zakonito zajamčeno. **„Hygienicus“** pasta za likanje. Zakonito zajamčeno.

senzacionalna iznajdba, s katerim postanejo tkanine zopet kakor nove. Neobhodno potreben za namizno, posteljno, toaletno perilo, mehke srajce, bluze, nevestine oprave, za bela kakor tudi barvena platnena ali volnena oblačila, zagrinjala, čipke, tančice itd.

»Hygienicus« napravi tkanino trpežno in izvanredno mehko, slično baržunu; volneno blago dobi sličnost holandskega platna.

Vedno enacega učinka za vse vrste tkanin, iz platna, bombaža, volne ali svile.

Učinkuje razkrajajoče!

Dobi se v vseh specerijskih in kolonialnih trgovinah in drogerijah. 1522 20-13

L. Chiozza & Co.
Červinjan (Primorsko).

Varstvena znamka.

Pozor! Priporočam preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih **Pozor!**

nagrobnih spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzemam in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbinska dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi **nagrobne okvire.**

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam **nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.**

Z velespoštovanjem 856 24-19

Ignacij Čamernik, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulice šte. 26.

SLIVOVKA

tropinovec kranjski brinjevec

875 104-36

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v

veležganjarni in rektifikarni sadja

M. Rosner & Co.,
Ljubljana,
Spod. Šiška, poleg Koslerjeve pivovarne.

Odlikovano v Parizu.

Podružnice: **Podružnice:** Praga, Viena, Budapešta, Beograd, Zagreb, Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj, Kranj, Novo mesto, Tuzla, Sarajevo, Beograd, Zagreb, Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj, Kranj, Novo mesto, Tuzla, Sarajevo.

Menjalniška delniška družba 45 160-175

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 1. Akc. kapital K 20.000.000 Reser. zaklad K 8.000.000

Najkulantnejši **nakup in prodaja** vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, sestavnih, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje izrebranih sestavnih in obliacij, srečk in kuponov.

Svoji k svojim!

1607

ANTON JERKIČ

10-7

edini odlikovani fotografski zavod za moderno fotografiranje in slikarstvo,

:: Gorica, Gosposke ulice šte. 7 ::

☐ elektrofotografski zavod ☐

Trst, Via delle Poste 10, I. nadstropje.

Posnemanje izključno pri čarobni električni razsvetljavi s pomočjo
:: svetilke „Jupiter“ do 7. ure zvečer. — Svetovna novost! ::

Svoji k svojim!

Prva boroveljska tovarna orožja

Peter Wernig

c. kr. dvorni izdelovalec orožja.
Družba z omejenim jamstvom.

Borovlje, Koroško.

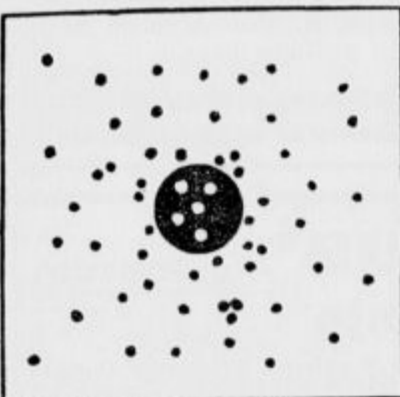
Izumitelj in izdelovalec

triumf-rifled pušk in Wernig-universal pušk

z najgostejšimi, doslej nepoznanimi, **neprekosljivimi vijali** (Bohrung), ki omogoča, da je strel izredno nagel in močan, za kar se **popolno jamči**, po zmernih cenah, priporoča vsem p. n. lovcem svoje

najizbornejše izdelke

kakor **trocevke**, lahke kot pero, odl. **risanice** (stuce), **dvocevne risanice** (Bockgewehr), **puške za streljanje v tarčo** (Büchsenlinten), **Mannlicherjeve schön- auske risanice**, kakor tudi **Wernigove čveterocevke** i. t. d.

Ceniki zastoj in franko.

Kavarna „PREŠEREN“

Slavnemu občinstvu si usojam vljudno naznaniti, da sem popolno prenovil in opremil „Kavarno Prešeren“ ter se priporočam za najštevilnejši obisk.

Velespoštovanjem

K. POLAJNAR
kavarnar.

1921 3-2

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča pred. človeštva in

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

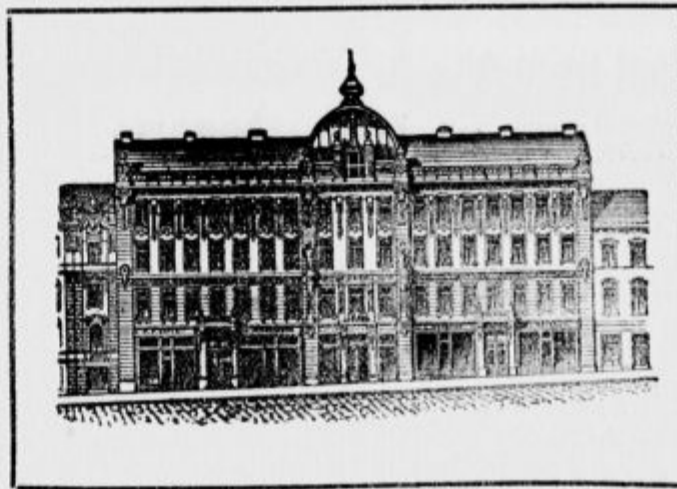

Izdeluje cele ornate kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burse, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in slatem vsestu. — Izdeluje tudi bendera in baldahine ter izvršuje vsakovrstne cerkvene perile in pristnega platna. Vporablja samo dobre blage, cene po možnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Presnovljenje starih paramentov tudi zadovoljno prevzema.

1921 3-2

Stanje hranilnih vlog:
nad 25 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 900.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Prešernovih ulicah šte. 3,

v lastni hiši, (poprej na Mestnem trgu zraven rotovža),

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložitnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posojuje se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 60% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

12 12-8

„CROATIA“

je edina hrvaška zavarovalnica osnovana od občine
:: svobodnega in kr. glavnega mesta Zagreba. ::

„CROATIA“ osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake vrste (hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mlina itd.) ter premičnine (kakor hišno orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd.) po jako ugodnih pogojih in nizkih cenah. — Vsa pojasnila daje: 1395 32-12

Glavni zastop „Croatie“ v Ljubljani, Kongresni trg 15.
(Za vsa večja mesta na deželi se iščejo zastopniki.)

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New York

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa jo izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC
v Ljubljani,

Kotodvorske ulice odslej šte. 29, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tiskarju“. 320 46 32

Za vsako ceno „Angleško skladišče oblek“

prodajam od 1. — do 15. avgusta vso poletno obleko
za dame, gospode, deklice, dečke in otroke.

O. BERNATOVIC

1326

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj **A. REPIČ**, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2989

VINO

izvrstno, iz vinskih gor, slavni izza časa Rimljanov, ležečih na morski obali Izola-Pirano, je naprodaj v kletih poštenih slovenskih kmetov. Posreduje in za pristnost jamči: »**Kmečka gospodarska zadruga v Medoših (Korte)**« pošta Pirano — železniš. postaja Portorose (Istra). Cena belemu (rumenu) vinu od 28—32 K hekto. Cena črnemu (isterski refoško) od 25—27 K hekto postavljeno na postajo. 1647 6

Žaga Deghenghi

Ljubljana

:: kupuje ::

:: smrekove in ::
hrastove hlode

franko drž. kolodvor
:: Ljubljana. ::

Ponudbe naj se pošiljajo:

Parna žaga Deghenghi
Ljubljana. 48

2157

Rozlatarstvo in podobarstvo.

Slavnemu občinstvu, osobito pa velečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom vljudno namnjava, da vsa pod turjaški trg št. 1. 318 44-2

Götzl ml. & Lebar

ustanovila kiparsko (podobarsko) obrt ter izdelovanje oltarjev v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.

Priporočava se torej sa vsa ta strokovna dela ter pošiljava razne načrte brezplačno na vpogled. — Izvrševala bodo vsako izročeno delo vestno, umetniško, realno in po zmernih cenah.

Priznana pisma so na razpolago. V salogi bodo vedno razna razpela in okvirji sa cerkvene in druge podobe.

Z odličnim spoštovanjem

Götzl ml. & Lebar
rozlatarstvo in podobarstvo.

Najbogatejšo zalogo in najraznoročnejšo izbiro

klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kracmer

izdelovalco klavirjev in sodno zapriseženi zvedenec

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.

Vedno so v zalogi prebrani pa brezhibni klavirji. Prevzamem ubiranje in popraviljanje vseh sistemov. Glavno zastopstvo dvornih firm L. Bösendorfer na Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster v Lößbavu, Th. Mannborg v Lipskem. — Najnižja izposojalnalna. — Delna plačila.

Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster v Lößbavu, Th. Mannborg v Lipskem. — Najnižja izposojalnalna. — Delna plačila.

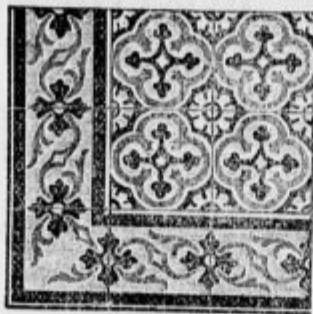
Ivan Terdan

pleskarstvo

Ljubljana, Vegove ulice št. 8

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vseh v pleskarsko obrt spadajočih del, kakor tudi slikarskih, napisnih in dekoracijskih del.

Posebno se še priporoča za cenjena naročila za stavbeno in pohištveno pleskarstvo. 2467 52-14

Andrej Zajec

cementarna

na Pešati, pošta Dol pri Ljubljani

Prečast. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom priporočam kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, šole, zakristije, veže, kuhinje in hodnike — **mozaične plošče** v raznih barvah in okus. uzorci.

Izdelujem tudi raznovrstne **stopnice, podboje, krasne križe** poljubne velikosti za na pokopališča **grobne spomenike in okvirje**, brušene in polirane kot marmor. — Slavnim cestnim odborom in zasebnikom nudim

cementne cevi (6—40 cm svetlobe) za kanale in vodovode (zlasti 6centimeterske, namesto dragih železnih in malo trpežnih lesenih cevij). **milaje kamne, korita za živino in drugo cementno blago.** 692 21

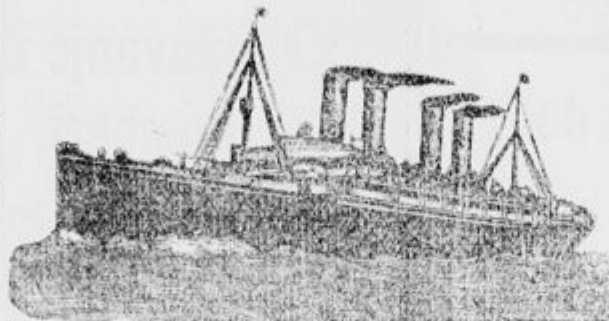
Ceniki in vzorci na zahtevo.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena

New-York

s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II. Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.**

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri 2-86 32

Eduard Tavčar-Ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnita točno in brezplačno. Postrežba poštna realna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progji iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Berite!

Pozor!

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185

Ustanovljena leta 1882. Pošne hranilnice račun št. 828.405.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1907 denarnega prometa . . . K 59.197.246·20
upravnega premuženja . . . K 12.888.795·43

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1907 . . . K 12.434.933·24.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po 5 1/4% brez amortizacije; na menice po 6%.

Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov. 201

Lepa zračna stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami od 8 kron mesečno naprej, se takoj ali za pozneje oddajo v novozgrajen h hišah na **Predovičevem selu** poleg Ljubljane. — Več se izve pri **E. Predoviču, Ambrožev trg 7, v Ljubljani.**

Optični zavod

Fr. P. Zajec Ljubljana, Stari trg 26

priporoča svojo dobro urejeno zalogo raznih očal, ščipalcev, daljnogledov, toplomerjev, zakomerjev itd. Očala in ščipalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu. Popravila točno in ceno.

Velika zaloga pravih švicarskih žepnih in stenskih ur, zlatine in srebrnine.

Nikel ure od gl. 1-00 do 10-00
Srebrne ure . . . 3 00 — 40-00
Zlate . . . 11 — 250-00

Zahtevajte moj novi cenik, ki ga pošljem brezplačno.

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlati nice, gepeljni, slamoreznice, čistilnice, preše za sadje i. t. d. 1739 5

Edino le pri:

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

in zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolj sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdko pri nakupu **stavbenih potrebščin**, portland-cementa, traverz, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic.

Najcenejše dežnike in solnčnike domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR

v Ljubljani

Pred škofoj št. 19. — Stari trg št. 4. Prešernove ulice št. 4. 163 52-12

Popravila točno in ceno.

Pozor! Krasne **BLUZE** Pozor!

največja izbira v svifi in v drugem modernem blagu tudi po meri. . . . .

Vsakovrstna **KRILA, PERILO in OTROČJE OBLEKCE** po najnižih cenah.

M. KRISTOFIČ poroč. BUČAR
Ljubljana, Stari trg št. 28. 180724

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke, cilindre in čepice v najnovejših taconah in v velikih izberah

priporoča 112 52-28

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Delniški kapital 120,000.000 K

Rezervni zaklad 64,000.000 K

Podružnica c. kr. privil.

avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt

LJUBLJANA, Franca Jožefa cesta šte. 9.

Sprejemlje vloge na obrestovanje v tekočem računu, na giro-račun in proti hranilnim knjižicam, izdaja obrestujoče se blagajniške liste, dovoljuje posojila na tekoči račun, dalje stavbna posojila, carinska posojila, davčna jamstvena posojila itd. eskomptira menice in devize in priskrbuje njih inkaso, izdaja nakazila, kreditna pisma in priporočilna pisma na vsa tuzemska in inozemska tržišča.

kupuje in prodaja tu- in inozemske rente, zastavna pisma, delnice in srečke in daje vestno navodila za nalaganje kapitala, priskrbuje in deponira vojaške ženitvene kavcije, službene kavcije in vadije za udeležbo pri dražbah, sprejema v shrambo vrednostne papirje in oskrbuje njih upravo in razvidnost, oddaja proti ognju in vplomu sigurne samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom stranke ter sprejema vrednostne predmete (precioze) v hranitev,

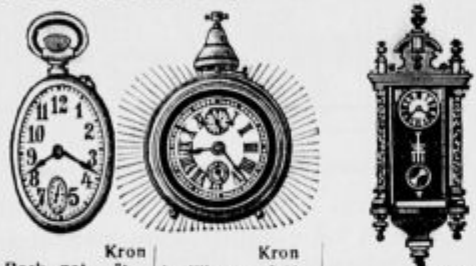
zavaruje srečke in izžrebajoče efekte proti izžrebnim izgubi in oskrbuje brezplačno pregledovanje vseh žrebanju podvrženih papirjev, plačuje kupone, izžrebane papirje in valute pri svoji blagajni, daje predjeme na vrednostne papirje ter sprejema borzna naročila za tu- in inozemske borze, priskrbi za svoje naročnike trgovske informacije v tu- in inozemstvu itd. itd. itd.

Centrala na Dunaji.

1912 2

Podružnice: Bolcan, Bregenca, Brno, Feldkirch, Gablonc, Gorica, Inomost, Karlovevari, Ljubljana, Lwów, Moravska Ostrovnica, Olomuc, Opava, Pulj, Praga, Podmokli, Toplice na Češkem, Trst, Warnsdorf.

5000 ur zastoj. Cenik pošljem vsakomur brezplačno in pošt. prosto.

Rosk. pat. 3-	Kron budilka 2-40	Kron svečca 3-	Kron ura z nihali 7-
rebr. ros. 6-	z svetlo 5-	z bitlj. n. zv. 9-	z bitlj. n. zv. 9-
rebr. dvoj. 7-	kuhinjska 3-	z budilko 10-	z godbo 12-
plašč 8-			

Izvirne Omega, Schaffhausen, Glashütte, Hellos, Amalfa, c. kr. preizk. od K. 13. kakor tudi zlatnina in srebrnina po izv. tov. cenah. 3letno jamstvo. Zamena ali denar nazaj.

Max Böhmel, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/75, v lastni hiši.
Zapriseženi cenice in veščak. — Največja in najstarejša trdka. — Ustanov. 1840. — 1400 slik v katalogu zastoj in franko.

Velika zaloga oblek

za gospode in dečke.

Stalne, na vsakem predmetu označene cene.

A. Kunc, Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Priznana najboljša

delavnica

za izdelovanje oblek

po meri.

Velika zaloga domačega in pristno angleškega blaga.

595 49

Zahtevajte brezplačno dopišil'atev mojega (lastn) cenika z nad 1000 slikami. — Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek. Slika 1/2, nav. velikosti.

St. 365 srebrna dam-ska remont. gl 3-50

St. 322 srebrna moška remont. 3-50

St. 337 srebrna s sidro 15 kamnov 5-15 dvojni plašč 8-50

St. 341, srebrna s sidro dvojni plašč 15 kamnov, posebno močna 7-9-50

Anton Kiffmann,

največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Iztos v vse detele. Maribor L5., stajersko.

Izvršuje vse : bančne : : posle. :

1246 52-12

J. C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeve ulice.

Banka in menjalnica.

Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

: Zaloga : vseh vrst sukna, platna ter manufakturnega blaga. :

VZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure po 4 3/4 0 to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za štedenje!

1912 52-1

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.

1242 25

Ponudimo vsako poljubno množino:

zidarske strojne opeke, zarezane strešnike (sistem Marzola) (za privezanje ali pribitje na late, torej popolnoma varne proti nevihti.)

Portland-cement najboljše vrste, peči, štedilniki in drugi stavb. material.

F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana.

Matica v Pragi.

Podružnica v Brnu.

OSREDNJA BANKA

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4 % in 1/4 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, L., Wipplingerstr. 22. (Ustřední banka českých spořitelén)

Del. kap. 7,000,000.— Telegrami: „Sporobanka“. Deponiranje kavcij in vadij raznih vrst. Eskont menjic samo denarnih zavodov. Bankovne informacije in svete brezplačno. Telesni št. 12017.